

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
July 19, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPA - JULY 19, 1994

Nr. 138

Žinios iš Lietuvos - Elta

Landsbergis: Amerikiečiai labiau remia Estiją, negu mes

Vilnius, liepos 18 d. (Elta) - Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis spaudos konferencijoje kritikavo JAV administraciją už tai, kad ji tvirtai neparemia Estijos reikalavimo iki rugpjūčio pabaigos be jokių sąlygų išvesti Rusijos kariuomenę. JAV vykdamosios valdžios aukštųjų pareigūnų argumentas, jog toks reikalavimas apsunkintų jos manevrų laisvę santykiuose su Rusija, pasak V. Landsbergio, primena tuos laikus, kada Baltijos šalys, ir pirmiausia Lietuva, siekė nepriklausomybės. Tada JAV administracija kvietė atsisveikinti Michailo Gorbačiovo interesus.

Tačiau JAV Kongresas tada rėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų siekimą atgauti nepriklausomybę. Panašiai Estijos atžvilgiu dėl kariuomenės išvedimo dabar elgiasi JAV Senatas: jeigu Rusija to nepadarė, bus nutraukta jai bet kokia pagalba. Vadinasi, amerikiečiai labiau paremia Estiją negu mes, pabrėžė opozicijos lyderis. Jis pakvietė Lietuvos valdžią pareikšti tvirtą poziciją dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Estijos.

LDDP turi pripažinti, kad jos Rytų politikos iliuzijos žlugo, pabrėžė V. Landsbergis. Gėrybės, kurių ji tikėjosi iš Rusijos, neatėjo ir neateis. Tuščios viltytys, jog tos gėrybės pradės plaukti po sutarties pasirašymo. Pagaliau, nėra garantijų, kad Rusija neišvės kitų sąlygų.

Landsbergis apie Baltarusijos politiką

Vytautas Landsbergis išplatino pareiškimą, kuriame rašoma: „Lietuvos-Baltarusijos tarpvalstybiniai santykiai nuo pat 1991 metų rudens, kai Baltarusija paskelbė savo nepriklausomybę, buvo geri, bet nevienareikšmiai. Abiejų šalių Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkų principinius susitarimus blokuodavo Baltarusijos vykdymo valdžia. Atrodė, kad, jei iš tos pusės daromi trūkumai, vilkinant sprendimus, nėra pačios Baltarusijos linija, kad ir Rytus už jos esanti didelė Eurazijos šalis daro savo politiką kai kurių Baltarusijos politikų rankomis“. Landsbergis pabrėžė, kad „ilgai buvo atidėliojamas pasikeitimas diplomatiniais atstovais tarp Minsko ir Vilniaus, vilkinama sienos delimitacija, lyg tyčia siekiant, kad tarp dviejų kaimynų liktų nors kelių hektarų ginčas“.

Baltarusijos Aukščiausiosios Tarybos prezidentas praėjusį trečiadienį priėmė nutarimą, ipareigojantį vyriausybę iki šių metų rugpjūčio 1 d. „užtikrinti perdavimą Baltarusijos geležinkelio žinionių visų geležinkelio atkarpų ir stočių, įskaitant Adušiškių, esančių Baltarusijos teritorijoje, bet pavaldžių Lietuvos geležinkeliams“. Nutarime kalbama apie dvi geležinkelio atkarpas, esančias Baltarusijos teritorijoje, kurių bendras ilgis yra 63,5 kilometro.

Kaip pagreitinti Baltijos šalių integravimąsi į Europą

Vidurio ir Rytų Europos

Inovacijų forumas nusiuntė kreipimąsi į Baltijos regiono valstybių vyriausybes. Jame siūloma, kaip pagreitinti šio regiono šalių integracijos į Vakarų Europą procesą.

Kreipimesi vyriausybės raginamos siekti, kad Europos Sąjungos struktūroje būtų pripažinta ir konkrečiuose dokumentuose įtvirtinta Vakarų ir Rytų ekspertų lygiateisės partnerystės nuostata, panaikinti apribojimai, kuriuos naujų valstybių specialistams taiko Sąjungos struktūros. Taip pat siūloma vyriausybiniams lygiais stiprinti reikalavimus priimančioms atliktų tyrimų ataskaitas ir projektus bei praktiškai remti vietinius mokslininkus ir specialistus padedant išsugauti ir ugdyti jų potencialą, geriau jį panaudoti aktualiose mokslo ir technikos reformų srityse, integruoti į pasaulinę sistemą.

Vyriausioji Rinkimų Komisija rengiasi referendumui

Pirmadienį įvykusiame posėdyje Vyriausioji Rinkimų Komisija sudarė miestų ir rajonų referendumo komisijas bei patvirtino jų pirmininkus. Kandidatus į jas pasiūlė politinės partijos ir organizacijos, kurių atstovai išrinkti į Seimą pagal proporcinę sistemą, taip pat Teisingumo ministerija ir Lietuvos teisininkų draugija.

Patvirtintas referendumo organizavimo ir vykdymo tvarkaraštis. Iki liepos 23 d. miestų ir rajonų referendumo komisijos privalo susikirstyti teritorijas ir referendumo apylinkes bei sudaryti jų komisijas. Atitinkamų savivaldybių valdymo institucijos iki to laiko turi pateikti apylinkių rinkėjų sąrašus.

Balsuotojų informavimo referendumo kampaniją numatyta pradėti rugpjūčio 1 dieną. Artimiausiu metu bus patvirtinta referendumo samata. Preliminariais duomenimis, referendumas kainuos daugiau kaip 4 milijonus litų.

Lietuvos kariai ruošiasi tarptautinėms operacijoms

Pirmadienį Ruklos karinio mokymo centre prasideda bendri Danijos ir Lietuvos karių mokymai. Jeigu tam priims Seimas ir vyriausybė, pratybose dalyvausiantis lietuvių būrys atliks Jungtinių Tautų taikos palaikymo misiją buvusioje Jugoslavijoje Danijos bataliono sudėtyje jau šių metų rugpjūčio pabaigoje.

Į pratybas Lietuvoje danai atsiuntė dalinį, kuriame yra ir turinčių JT misijų vykdymo patirtį, ir tik ruošiamą šiam tikslui karių. Kariai specialiai taikos palaikymo operacijų mokymams ir lietuviams, ir savo tautiečiams. Po to mokymai turėtų būti pratęsti Danijoje. Iš čia kariai jau turėtų vykti į buvusią Jugoslaviją ir atlikti taikos palaikymo operacijas; skirti konfliktuojančias puses, stebėti, kaip laikomasi paliaubų, lydyti humanitarinius krovinius, vykdyti gelbėjimo darbus, teikti pirmą medicininę ir kitokią pagalbą civiliams gyventojams.

Daugiau, kaip 150,000 pabėgėlių iš Ruandos (rytų centrinėje Afrikoje) užtvindė pabėgėlių stovyklą gretimose Zaire šalyje. Jungtinių Tautų duomenimis, daugiau, kaip 1 milijonas Ruandos gyventojų pabėgo į kaimynines valstybes, bijodami būti nužudyti, kadangi ji priklausė hutu tautai, kuri buvo valdžioje prieš balandžio mėnesį prasidėjusį sukilimą. Sekmadienį, kai sukilėliai, pasiviję pabėgėlių koloną Zaire pasienyje, pradėjo į žmones šaudyti ir jie pasileido bėgti, buvo sutrypta bent 30 žmonių, dauguma jų vaikai.

Lietuvos Banko aukso atsargos - nesumažėjusios

Vilnius, liepos 1 d. - Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Kazys Ratkevičius atsiuntė atsakymą į Tėvynės Sąjungos frakcijai priklausančio Seimo nario Vidmanto Žiemočio birželio 22 d. paklausimą apie Lietuvos aukso atsargas. Atsakyme Ratkevičius konstatuoja: „jokia dalis iš Lietuvos atgauto aukso nebuvo parduota, ir šiuo metu Lietuvos Banko aukso atsargos nesumažėjusios“.

Atsakyme jis smulkiau surašo iš kur aukso gautas ir kur laikomas: „Lietuvos Bankas 1940 m. disponavo aukso atsargomis, kurios buvo saugomos Anglijos, JAV, Prancūzijos, Švedijos ir Šveicarijos bankuose.“

„1992 m. vasario mėn. 14 d. centrinis Prancūzijos bankas, 1992 m. kovo mėn. 31 d. cen-

trinis Anglijos bankas grąžino Lietuvos Bankui priklausiusį aukso.“

„1992 m. birželio 14 d. BIS (Bank of International Settlements, Šveicarijoje) grąžino tą aukso dalį, kuri liko po kompensacijos išieškojimo už patirtus nuostolius, išaldžius jų korespondentinę sąskaitą Lietuvos Banke 1940 m.“

„1992 m. liepos 6 d. Lietuvos vyriausybė iš Švedijos vyriausybės gavo kompensaciją už 1.25 tonas aukso - 21,112,496.95 Vokietijos markių, kuri buvo pervesta į Lietuvos Investicijų Banką. Grąžinimo formą pasi-

rinko Lietuvos vyriausybė. 1992 m. gruodžio 18 d. ši suma su priaugusiomis palūkanomis - iš viso 21,954,718.13 Vokietijos markių - buvo pervesta į Lietuvos banko sąskaitą Deutsche Bundesbank'e.“

JAV saugotas aukso buvo išnaudotas Lietuvai atstovavusios išeivijos. (Lietuvos pasiuntinybei Vašingtone išlaikyti - Red.)

Skaitant šį atsakymą tačiau pastebime, jog Vokietijoje laikytas aukso buvo kompensuotos pinigais ir laisvė tik kokia suma buvo pervesta į Lietuvos Banką ir kada. Užtikrinime, kad aukso neparduotas, tačiau nerašoma, ar iš Vokietijos gauti pinigai yra naudojami ar saugomi.

Armėnija įteisina Rusijos kariuomenės bazę

Jerevanas, birželio 23 d. (Elta) - Armėnijos Aukščiausioji taryba trečiadienį ratifikavo, tiesa, su išlygomis, sutartį dėl Rusijos ginkluotųjų pajėgų respublikos teritorijoje juridinio statuso.

Už tokį sprendimą balsavo 135 Armėnijos parlamento deputatai. Prieš buvo keturi Komunistų partijai atstovaujantys parlamentarai, kurie, pasak šios partijos frakcijos vadovo, yra prieš bet kokias išlygas.

Atsižvelgdama į šias išlygas, Armėnijos Aukščiausioji taryba pasiūlė respublikos vyriausybei parengti atitinkamą sutartį ir susitarimą su Rusijos Federacija dėl Rusijos kariuomenės statuso pakeitimo ir jos pavertimo karine baze.

Beje, prieš sutarties ratifikavimą balsavo Armėnijos parlamento gynybos ir vidaus reikalų komisijos pirmininkas Gevorg Bagdasarian.

Armėnijos parlamento narys Paruir Arikian pažymėjo, jog Rusijos kariuomenė Armėnijoje gali atlikti pozityvų vaidmenį, kol atstovauja demokratinei šaliai. Bus didelė nelaimė, pasak deputatą, jeigu į Rusiją grįš bolševizmas ir despotija.

Lietuvos Misija prie JT kraustosi

New Yorkas, liepos 18 d. - Kadangi Lietuvos Misijos Jungtiniams Tautoms persikraustymą į naujas patalpas teko atidėti ne dėl Misijos kaltės, ambasadorius Anicetas Simutis pasiūlyti Lietuvos Misijos vadovu iki šių metų rugpjūčio 15 d., praneša Lietuvos Misija. Ta prasme Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas papildė 1994 liepos 4 d. dekretą nr. 345.

Pasitraukimu iš Nuolatinio Lietuvos Atstovo Jungtiniams Tautoms pareigų ambasadorius Simutis ryšių su Misija nenutraukia - pasiūlyti Ambasadorium Specialiuoju Patareju.

Nuo rugpjūčio 1 d. iš pareigų pasitraukia Misijos patarėjas Algimantas Gureckas.

Naujas Misijos adresas nuo rugpjūčio 1 d. yra: Permanent Mission of Lithuania to the United Nations, 420 Fifth Avenue, New York, NY 10018.

JT pareigūnas tarėsi dėl Estijos

New Yorkas, liepos 18 d. - Lietuvos ir Estijos ambasadoriai Anicetas Simutis ir Ernst Jaakson liepos 14 d. turėjo ilgesnį pasitarimą su Jungtinių Tautų Aukščiausių Komisarų Žmogaus

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Ir Socialdemokratai pasisakė prieš derybas dėl tranzito

Vilnius, liepos 12 d. (AGEP) - Socialdemokratų partija (LSDP) liepos 11 d. paragino už Lietuvos nacionalinį saugumą atsakingus pareigūnus sustabdyti derybas dėl Rusijos karinio tranzito per Lietuvą įteisinimo „bet kokių pavidalų“, rašo „Lietuvos aidas“.

Lietuvos Socialdemokratų Partijos tarybos pareiškime apgailestaujama, kad „oficiali politika deramai netiria, nevertina ir nepagrindžia Karaliaučiaus militarinės srities keliamo pavojaus“. Svarstant Rusijos karinio tranzito įteisinimą nepasinaudojama Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos struktūromis bei NATO ekspertais, nebandoma įtraukti Lenkijos, Latvijos, Estijos ir Skandinavijos šalių, „kurių interesams taip pat gali kenkti per didelį Karaliaučiaus krašto militarizavimas“.

Pasak LSDP tarybos, Rusijos karinė doktrina, Baltijos šalių oro erdvės nuolatiniai pažeidimai, nereguliuojamas karinis tranzitas, rusakalbių gynyboje vadinamajame „artimajame užsienyje“ politika papildomai komplikuoja valstybių santykius. Be to, sakoma dokumente, Rusijos nenoras vykdyti išpareigojimus,

numatytus 1991 m. sutartimi su Lietuva, „ir toliau stiprina nepasitikejimo Rusija atmosferą“. Socialdemokratų vadovybė siūlo surengti tarptautinį suinteresuotų Baltijos jūros valstybių pasitarimą dėl karinio tranzito į Karaliaučiaus kraštą iš Rusijos, kviešti į Lietuvą tarptautinius ekspertus, kad įvertintų visas tranzito aplinkybes.

„Tik po tokių priemonių būtų galima atnaujinti tranzito per Lietuvą galimybes svarstymą“, sakoma pareiškime. Oficialūs pareigūnai, atsakingi už Lietuvos užsienio politiką ir nacionalinį saugumą, raginami „lemiamus sprendimus“ daryti tik po to, kai ši problema bus visapusiškai išnagrinėta Seimo komitetuose, frakcijoje ir plenariniuose posėdžiuose.

LSDP vicepirmininkas Seimo narys Rimantas Dagys, spaudos konferencijoje antradienį paklaustas, kodėl socialdemokratai neprisijungė prie panašaus Seimo dešinėsios opozicijos frakcijų pareiškimo, paaiškino, kad nepasitarus su „partijos bičiuliais“ tai būtų buvę „nekokybiška“. „Be to“, jis sakė, „nors socialdemokratų ir dešinėsios opozicijos išvados dėl tranzito yra panašios, tačiau skiriasi jų pagrindimas“, sakė Dagys.

Tebesiruošiama deryboms dėl Rusijos tranzito

Vilnius, liepos 15 d. (AGEP) - Lietuvos Derybų su NVS šaliomis darbo grupės vadovui Virgilijui Bulovui nesuprantamas opozicijos reikalavimas nutraukti derybas su Rusija dėl karinio tranzito, nes jos, pasak jo, dar net neprasidėjo.

Tarptautinės konsultacijos dėl tranzito jis linkęs vadinti „parengiamaisiais darbais“, vykstančiais nuo šių metų pradžios. Pasak V. Bulovo, per tą laiką konsultuotasi su užsienio ekspertais, rengtos pavojingų ir karinių krovinių pervežimų per Lietuvą taisyklės, ir su tuo projektu praėjusią savaitę Vilniuje buvo supažindinti Rusijos derybininkai.

Spaudos konferencijoje ketvirtadienį V. Bulovas pranešė, kad šį savaitgalį Lietuvos derybininkai ketina baigti redaguoti taisyklės ir ateinančią savaitę pateiks jas Seimo komitetams bei tarptautinei ekspertizei.

Lietuvos derybininkų vadovas išitikinęs, kad Lietuvai patvirtinus pavojingų ir karinių krovinių pervežimo taisykles, būtina pasirašyti su Rusija ir tranzito susitarimą, nes, pasak jo, Vilnius negali vienašališkai išspręsti visų techninių, teisinių ir finansinių tokių pervežimų problemų.

Ruošiamosios taisyklės bus universalios visoms šalims, norinčioms gabenti per Lietuvą pavojingus ir karinius krovinius. O dėl Rusijos, pasak Virgilijaus Bulovo, „kaip galima išleisti vieną „Partnerystės taikos labui dalyvi ir neįsileisti kito“.

Komentuodamas Rusijos premjero Viktoro Černomyrdin užuominas susitikime su prezi-

dentu Algirdu Brazausku liepos 2 d. Minske apie galimus derybų delegacijų sudėties pakeitimus, V. Bulovas abejojo, ar tai bus iš tiesų padaryta. Be to, Lietuvos derybininkų vadovo nuomone, Rusijos premjerui nederėtų aiškinti, kaip turi elgtis kita valstybė.

Virgilijus Bulovas tuo tarpu atsisakė plačiau komentuoti Rusijos derybininkų su Lietuva vadovo Viktoro Isakovo pareiškimą, kad, nesutarus dėl karinio tranzito su Lietuva, Rusija gabsens savo krovinius į Kaliningradą per Baltarusiją ir Lenkiją. Pasak jo, pareiškimas yra „labai keistas“, nors ir nebuvo netikėtas. Paklaustas, ar nebūtų tikslinga Lietuvai sutikti su tokiais Rusijos variantu, V. Bulovas atakė: „Prasidės derybos - žiūrėsime“.

Rusija siūlo minėti „fašizmo nugalėjimą“

New Yorkas, liepos 18 d. - Lietuvos Misijos Jungtiniams Tautoms patarėjas Algimantas Gureckas teiravosi Suomijos, Vengrijos, Japonijos ir Vokietijos misijų reakcijų į Rusijos Federacijos siūlomą Antrojo Pasaulinio karo pabaigos 50 metų minėjimą.

Rusija teigia, kad „Fašizmo nugalėjimas buvo didžiulė gėrio jėgų pergalė prieš blogio jėgas“. ir siūlo Jungtinių Tautų Generalinei Asamblėjai priimti atitinkamą rezoliuciją ir specialią deklaraciją.

KALENDORIUS

Liepos 19 d.: Aurėja, Vincintas, Aura, Sakalas. Muzikas Česlovas Sasnauskas gimė 1867 metais.

Liepos 20 d.: Aurelijus, Elijas, Česlovas, Jeronimas, Alvydas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

SVEIKI DANTYS —
SVEIKAS KŪNASDR. ROMUALDAS R.
POVILAITIS

Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir lietuviams tėvynėje pradėjus savarankiškai tvarkytis ir šeiminkauti ir tvarkyti okupanto paliktą senoviską, labai atsilikusių metodiką, darbo kultūrą ir sveikatos priežiūrą, mes lietuviai, gyvenantys Vakaruose, rūpinamės savo tautiečiais ir jautiame pareigą jiems padėti įvairiais būdais.

Labai dažnai girdime tik finansinės paramos prašymus. „Duokit mums dolerių ir mes patys susitvarkysime“. Deja, bet pinigų aukojimas Lietuvai, daugumo nuomone, mažai ką išspės. Tai būtų lyg pylimas į kiaušį kibira.

Lietuva gali vėl atsikurti, atstatyti savo ekonomiką, sveikatos priežiūrą ir bendrą gyvenimo lygį ir gerbūvį tik per savo piliečių rūpestį, darbą, sąžiningumą, norą ir sugebėjimą. Vakaruose gyvenančių lietuvių pareiga yra pagelbėti tėvynai, darant mažiau nuostolingų klaidų, parodydami gerai veikiančius metodus, medžiagas ir reikalingą techniką.

Tam tikslui buvo įkurta, jau daugiau kaip trys metai veikianti, organizacija DAFL. Jai vadovauja dr. Leonidas Ragas, o jos tikslas — padėti Lietuvos odontologams ne doleriais, bet vakarietišku patyrimu ir darbo kultūros tobulinimu. Tai būtų lyg tinklas žvejams gaudyti jūroje žuvis.

Darbas yra sunkus, nes viską turim patys daryti: telkti lėšas, rašyti prašymus, verbuoti kolegas, parsivežti gautus aparatus, supakuoti ir išsiųsti į Lietuvą. Lietuviai dantistai — dirbantys ir pensininkai — nepritaria mūsų organizacijai ir nemato reikalo prisidėti darbu ar lėšomis. Kodėl taip yra, galime tik spekuliuoti. Tik dalis DAFL organizacijoje yra dantistai. Daugiau kaip pusė yra kitų profesijų žmonių, nieko bendro neturinčių su medicina, bet atsidavę katriai ir atkakliai dirba su mumis, nes mato ir supranta, kad reikia padėti Lietuvos žmonių sveikatai.

Didelę dalį lėšų sutelkėme ne dantistų, bet draugų, pažįstamų ir reikalingą suprantančių lietuvių bei amerikiečių dėka. Atrodo vyrauja nuomonė, kad dantistai yra turtingi ir gali patys už viską susimokėti. Teisybė, mes nesame neturtingi, bet trys ar keturi organizacijos nariai dantistai negali, nenori ir neturėtų už viską patys mokėti. Neieškodami jokios užuojautos,

galime pasakyti, kad kiekvienas jau išleidome ne po vieną tūkstantį dolerių keliaudami į Lietuvą, pirkdami aparatūrą ir ten ją palikdami, neskaitant kasdieninių smulkių išlaidų, kurių ne nesuskaičiuosi.

Prašymas Lietuvių fondo paaugoti nors nedidelę sumą dideliu pasiūlymu ir pasiūlymu ruošiasi vykdyti i Lietuvą ir be jokio atlyginimo metus laiko dirbti Kauno Medicinos akademijoje, mokant dantų higienos profesijos lietuviškas.

Nedarydami jokių priekaištų fondui ir jo šelpiamiesiems ir čia, ir Lietuvoje bei naudą tos šalpos, tik apgailestaujam, kad yra praleista gera proga padėti Lietuvai. Mes tikim, kad visi fondo nariai yra tokie, kaip ir mes ir nori tikrai gero Lietuvai ir lietuviams, kur jie bebūtų.

Ms. Judy Martin, praleisdama metus Lietuvoje, padarytų neįkainojamos naudos burnos sveikatos tobulinime higienos atžvilgiu, kurios Lietuvoje ligi šiol kaip ir nėra. Ir visa tai — tik už valgi, kambarį ir kelionę ten ir atgal. Jos darbo vaisiai liktų Lietuvoje be jokių išimčių. Ar tai galima pasakyti apie išlaidas jauniems gydytojams, atvykantiems stažuotis iš Lietuvos? Ar jie skuba grįžti į Lietuvą perduoti savo patirties lobį kolegoms? Ar jie visi grįš iš viso, o gal pasiliks čia ir atidarys savo privačias praktikas? Ar buvo naudos iš tų, kurie čia buvo kelis mėnesius ar daugiau, bet neišlaikę egzaminų ir negalėjo stažuotis?

DAFL aukomis surinkti 20,000 dol. jau visi išsiųsti į Lietuvos Kauno Medicinos akademiją, kur ruošiamas stomatologinis (6 kėdžių) kabinetas, atidarysiantis duris šių metų rugsėjo mėnesį. Gautas iš KMA sąskaitas už remontą, kėdžių sumontavimą, viso 10,000, jau nebegalime padengti, nes išdės tuščias. Judy Martin iš savo surinktų lėšų paskyrė 2,000, nes tai bus labai naudingai panaudoti pinigai ir duos didžiulį dividendą odontologijai visai ateičiai.

„Kas veža, tam krauna“, sako lietuviška patarlė. Būtų labai didelė moralinė pasipirtis, jei atsirastų tokių, kurie „krautų“ savo lėšas į mūsų vežamą vežimą Lietuvai, tik Lietuvai. Tarpe jų ir viena geriausių lietuvių organizacijų — Lietuvių fondas. Tai būtų mūsų atkaklaus dar-

ŽIV-AIDS PROGRAMA
LIETUVOJE

Vilniuje veikia Lietuvos AIDS (ŽIV — žmogaus imunodeficitas virusas) centras, kuris įkurtas 1989 m. liepos 1 d. Centras veikia efektingai, vadovaujamas gyd. Sauliaus Čaplinsko.

1992 m. AIDS laboratorijoje buvo tiksliai padaryti ir užtikrinti testai ŽIV ir kitų įvairių socialinių ligų, kaip (chamidia, toxoplasmosis, herpes, cytomegalovirus), hepatito B ir C ir kitose imunologinėse lymphocitose. Centro laboratorija įvesta į PSO (Pasaulio sveikatos organizacijos) registrą. 1992 m. PSO patikrino keletą įvertinimui pateiktų skirtingų pavyzdžių ir pripažino, kad centras buvo diagnozavęs teisingai.

Iki 1993 m. sausio 15 d. HIV Lietuvoje buvo apskritė 17 pacientų, 3 iš jų turėjo AIDS.

AIDS centras turi programas gydytojams ir seselėms bei moko Vilniaus universiteto studentus. Centras turi gerai įrengtą biblioteką; ne tik knygų, informacijos straipsnių, bet nemažai mokymui skirtų vaizdžiuosčių.

Lietuvoje leidžiamas laikraštis „AIDS kronika“, „Lietuvos AIDS centro biuletenis“, jau išleista antra laida. Biuletenio redaktorius yra S. Čaplinskas.

Biuletenis — 84 lapų, jame plačiai rašoma apie AIDS infekcinę ligą ir jį daugiausia skirtas medikams.

AIDS centras Vilniuje iškūrenas Odos ir venerinių ligų dispanserio patalpose. Patalpos labai švarios, tvarka nepaprastai gera. Įvairiomis ligoms sergan-

bo pripažinimas. Vežti apsiėmęs mes patys, ir dabar, privačią beveik prie vartų, nebegalime apvilti visų aukotojų ir apsisukę grįžti atgal.

tiems pacientams yra skirti izoliuoti kambariai su privačiomis voniomis. Pralaidau daugiau negu buvau numatius laiko tame dispanseryje, surinkau nemažai informacijos apie AIDS programą Lietuvoje. Čikagos Ilinois universiteto profesorės seserys buvo sužavėtos pradėtais darbais. Informaciją galėsime panaudoti mūsų projektams.

Dar vienas įdomus Lietuvoje leidžiamas lankstinukas — tai „Motinystė ir AIDS“, kuris išaiškina neščioms moterims apie ŽIV infekciją. Lankstinuke paaiškinama, kad AIDS yra užkrečiama liga, sunkiausia žmogaus imunodeficitu viruso infekcijos forma. Virusas naikina tam tikros rūšies baltuosius kraujo kūnelius, o tai susilpnina natūralią organizmo gynybinę reakciją prieš įvairias infekcines ligas. Toliau aiškinama apie problemas, kurios iškyla ŽIV užsikrėtusioms moterims. Dar primenama moterims, kad kiekvienam mieste yra anoniminio pasitikrinimo kabinetai. Dėka Lietuvos AIDS centro, lankstinėlis dalinamas nemokamai.

Centre yra AIDS konsultavimo telefonas. Informacija ir psichologinė parama perduodama ne tik moterims, bet ir vyrams anoniminiu būdu.

Pranė Šlutenė

UŽTERŠTI LIETUVOS
VANDENYS

Lietuvos higienos centro higienos inspekcijos skyriaus vedėjas Algirdas Vaičiulis sako, kad vandens kokybė paplūdimiuose nuolat stebi higienos tarnybų specialistai, atlieka mikrobiologinius ir cheminius vandens tyrimus.

Nes visiems atostogaujantiems pajūryje pasisekė — šios savaitės duomenimis, be apri-

bojimų galima maudytis Baltijos jūroje tik ties Klaipėdos Smiltynės plažu. O jūroje ties Palangos, Melnragės, Girulių plažais ir Danės upėje maudyti nepatartina, nes čia vanduo neatitinka mikrobiologinių reikalavimų.

Ties Melnrage jūros vandenys higienos specialistai rado salmonelės bakterijų, o tai pasitaiko labai retai. Šios bakterijos gali sukelti ligą.

Vilniaus miesto ribose esantis plažas prie Neries ar ežerų dėl lėšų stokos sezonui nepaaušti — krūmai užteršti, pievos nešienautos, neišvalytos pakrantės. Vandens tyrimai parodė, kad jo užterštumas neviršija normų, tačiau tai gali būti laikinai — vanduo gali užsiteršti nuo nevalytų pakrančių.

Jeigu vilniečiai savaitgalį rengiasi vykty prie Trakų rajono ežerų, jiems higienos specialistai pataria maudytis Akmenos, Galvės, Totoriškių ežeruose. Nerekomenduojama maudyti Vievio, Skaisčio, Luko ežeruose.

Kauniečiams nepatariama maudyti Kauno maršose ties Pažaislio paplūdimiu. Nemune ties antruoju plažu. Kauniečiai labiau tvarko ir prižiūri savo plažus nei vilniečiai.

Alytiškiai nuo maudynių Nemune turėtų susilaikyti — vandens užterštumas viršija normas. Higienistai pataria poilsiauti prie aplinkinių ežerų. Kėdainių miesto gyventojai taip pat turėtų pasieškoti kitų maudynių vietų. Higienos darbuotojai dėl padidėjusio Nevežio vandens užterštumo dar nedavė leidimo atidaryti plažų. Aukštaitijos ežeruose galima maudyti be apribojimų, jie yra palyginti švarūs.

Šiaurės Lietuvos gyventojai mėgsta savaitgalius praleisti Latvijos pajūryje.

A. Vaičiulis, remdamasis

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunsiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant i Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šėštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

kolegų iš Latvijos duomenimis, teigia, kad maudyti galima jūroje ties Jūrmala, Ventspiliu, tačiau maudyti Baltijos jūroje ir šiaurę nuo Dauguvos upės žiočių Latvijos higienos specialistai nepataria.

Lietuvoje nėra nė vieno ežero, kurio vandenį galima gerti. Higienos specialistai pataria negerti vandens iš bet kokio šulinio, nes čia vanduo dažnai

būna užterštas. Jeigu pasisėmė vandens iš nežinomo ar apšalto šulinio, patariama jį naudoti virintą.

(„Lietuvos rytas“, 07.01)

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologist/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts. Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie

Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šėšt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880

Priklauso Holy Cross ir

Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus

1029 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166

Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street

Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6.
Šėštadieniais pagal susitarimą

CITY CENTER GT — INTERNATIONAL

VISOS VIETOS I DAINŲ ŠVENTĖS IŠPARDUOTOS!
DĖKOJAME GAUSIEMS KLIENTAMS IR PRIMENAME,
KAD TIE, KURIE UŽSISAKĖ I DAINŲ ŠVENTĖS RENGINIUS
BILIETUS JUOS ATSIIMTŲ MŪSŲ RAŠTINĖJE VILNIUJE
IKI PIETŲ LIEPOS 6 D. RAŠTINĖ DIRBS 4 LIEPOS
IKI 2 VAL. P.P., 5 LIEPOS BUS UŽDARYTA.

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 — Yra ribotas skalčių vietų šioje ekskursinėje kelionėje po Lietuvą. Šis tūras taip pat pratęsiamas dar penkioms dienoms į Latviją ir Estiją.

PRIMENAME, kad organizuojame keliones pagal kliento pageidavimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS I VOKIETIJĄ... LAN-KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES
MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUODŽIO 2 IKI 13... BUS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- Automobilių nuomavimas
- Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- Pasitikimas aerouoste
- Tarp miestiniais pervažiavimai

IR VISA TAI IŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

KELIONĖMS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje — kaina nesiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitines Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasiūlyti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

American Society of Travel Agents

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-184
TELEFAX (370) 2-223-149

Naujagimis su med. sesele švenčionių ligoninėje.

Ei, jūs ten ir mes čia!

Drebek prieš galingą, šok kėtau kiti neprasyti griežia, beždžioniai su dauguma — ar tai nėra žiaurios aplinkos teroras? Aplinkos teroras trukdo Lietuvai, nuo jo ir išeivija nepasislėpė.

Rusijos baimė lauzo Lietuvos žmonių tiltus ateitin, sėdama desperaciją ir abejingumą. Privers vyriausybę parduoti Mažeikių ir Jonavos įmones bei buvusį rusų kariuomenės aerodromą, tryps šalį kariniu transportu į Karaliaučiaus sritį?

Už Lietuvos ribų išvykusieji nutautė, nes taip pat pataikauja aplinkai. Yra žmonių, kurių vaikai niekadoms nematė lietuviškos visuomenės, o visuomenė nesutiko iš jos šaknų išaugusių pukių amerikiečių, australų, kanadiečių. Šokama lygiai taip, kaip užgrižiama, nes stoviniuojant lūkuruoti nėra drąsos.

Lietuva ir išeivija, lyg vieninagai susitarusios išsinekina palengva įsivainamamui amoraliui ir evangelizuoja — „visi taip daro, tad gal taip reikia“. Pavadas viršija pakantą, draugiškumui paukojami dora ir teisingumas, patogumas lengvai nugali viską, kas jam kelia pastoją.

Ar mažoje tautoje yra galima demokratinė valstybė be pagarbos tėvynei, šeimai ir sąžinei? Žinoma, kai kurie internacionalistai, laisvų nusiteikimų individai, atsakomybės nežina tėvai tampa reikšmingomis mokslo ir kūrybos garsenybėmis. Tačiau savuosius jie paliečia tik nublukusių garso šešėliu.

Kiek dar gyvų pabėgėlių gali (ir kiek jau mirusių galėjo) be molo turti, kad jie iš Lietuvos traukėsi ne savo gyvybes gelbėdami, bet norėdami pasauliui skelbti, koks bausis siaubas jų kraštą prisilegę? Kai kas taip kalbėjo. Tiesa, jie visi Lietuvos ilgejoji, jos labui negailėdavo aukoti darbo ir pinigų, bet ne visi prie jos tiek rūsio, kad būtų stengęsi jai savo vaikus išauginti.

Kiek lietuvių, buvusių partijos narių, be molo kruopelės drįstų sakyti, kad savo bendradarbiavimu su raudonaisiais ir savo darbu jų priežiūroje tik Lietuvai gerovės siekė? Šiandien taip aiškinama. Geriau negudrautų... Ir didesnio saugumo, ir lengvesnio gyvenimo įsėjojo, o kai kuriais savo darbais Lietuvą net giliai skaudino.

Mūsų kalbos, kuriomis masuokijame Lietuvoje ir išeivijoje, yra nuvytusi puošmena. Juk ne

kiekvienas, mokas didelį šauktą kilnoti, yra virėjas. Ne kiekvienas gražblysys yra patriotas. Ar nereikėtų mesti šydus ir pasiryžti — ei, jūs lietuviai ten, mes lietuviai čia! Kur visiems pečius remti, kad Lietuvos vėžėdas kalnelin pastūmėtume? Ei, jūs lietuviai ten! Netikėkite, kad tik jūsų ankstesni draugai iš sovietinių laikų gali būti protingi. Ei, mes lietuviai čia! Neišrenginėkite Lietuvos žmonių, netikrinkime spalvos. Lai patys išsirengia, nuo naudingos darbo suprakaitavę.

Raudoni ir balti sukčiai yra vienos vertės. Lietuvos ir Amerikos savanaudžiai, pliauskūnai, apsimetėliai gduroliai tenagalvoja, kad kasdien yra balandžio pirmoji. Melas netoli keliauja.

Neprotinguose ginčuose visada yra dvi pusės: kalbančioji ir neteisioji. O mes pripažinkime tik vieną: sąžiningai siekiančių Lietuvai gerovės.

Tai kas yra politinės partijos? Žinome, kas jos Lietuvoje turėtų būti: visuose ginčuose tik viena pusė matantys junginiai — Lietuvos labą. Ar piliečiams iš tikrųjų svarbu įvairios smulkmenos, dėl kurių baramasi Seime ir spaudoje? Ar tų kivičių reikšmė neišpučiama Lietuvoje ir išeivijoje? Gal taip yra. Gal nereikėtų karščiuti tada, kai nematome rimto pavojaus nei valstybei, nei jos piliečių turtui, nei asmens laisvėms, kai valdininkai plėšikavimo aiškiai neįrodoma.

Be tėvynės supratimo ir be sąžinės demokratiją mažose tautinėse valstybėse sugraūžia vėžys, aplinkos teroro sukeltas. Politinių partijų ginčai dėl niekelių šį terorą didina. Greičiausiai ir skaudžiausiai žlunga nesąžiningi politikai, ypač melagiai ir turto grobstytojai, visai nesvarbu, kokia yra jų spalva — raudoni ar balti. Vienintelė jų apsauga yra diktatūra.

Vytautas Volertas

IKURIAMAS SLAUGOS FAKULTETAS

Kauno medicinos akademijoje nuo šiol veiks Slaugos fakultetas. Taip dabar vadinsis buvęs medicinos seserų fakultetas.

Pavadinimas pakeistas akademijos senato sprendimu, o pagrindinis motyvas — suvienodinimas su kitais fakultetais, kurie pavadinti pagal mokslo sritis — farmacijos, stomatologijos ir pan.

Besiypsancijos Punsko lietuvių.

Nuotr. Onos Rusnienės

REIKIA MACEINIŠKOS DVASIOS DARNOS

Vilniaus universiteto rektorius prof. Rolandas Pavilionis suorganizavo diskusiją tema „Bažnyčia ir šiuolaikinė Lietuva visuomenė“. Viešajame Vilniaus universiteto posėdyje, o po to televizijoje ir spaudoje Gamtos mokslų fakulteto dekanas doc. Dobilas Kirvelis paskelbė dešimt klausimų, paryškintų šios diskusijos metmenis. Ties klausimais turini turi provokacinio elemento. Savo išsireikškimais bei turiniu jais yra nusileidžiama iki komunistinės sistemos naudotų puldinėjimų lygio prieš Katalikų Bažnyčią Lietuvoje.

Beveik visą pusimtį metų Bažnyčia buvo KGB persekiojama žiauriomis priemonėmis. Bet ji ir teroro sąlygomis kiek imanoma vykdė savo apaštalinę misiją ir lietuvių tautoje, ir plačiau, kur jos pagalba buvo reikalinga.

Komunistinė valdžia griežiai įvairių žeminančių ir smerkiamų priemonių. Ji genocidu naikino lietuvių tautą ir kitų okupuotų tautų žmones masiniais šeimų trėmimais į Gulago koncentracijos stovyklas bei kitas Sibiro vergų darbo institucijas. Juos žudė egzekucijomis, badu, šalčiu, vergų darbais, parazitais, teroristiniu tardymu, visus, o ypač Bažnyčios veiklos šalininkus.

Tarybinis teismas su pašaipa ir neslepiaimu pasitenkinimu nuteisė Telsių vyskupą Vincentą Borisevičių sušaudyti. Vilniaus arkivyskupa Mečislova Reinį nukankino Gulage. Trėmė, kalino ir neleidė vykdyti

apaštalinio pareigų daugybei vyskupų, kunigų, o taip pat ir pasauliečių.

Persekiojamieji buvo ryžtingi, drąsūs ir pasižymėjo herojiškumu. Net ir imperialistinė Maskva pajuto reikimą imtis kitokios taktikos. Tad buvo inscenizuotas lyg ir atlydis tikinčiųjų atžvilgiu. 1976 metais leido J. Minkevičius paskelbti ta tema straipsnį „Lietuvos Mokslo Akademijos darbuose“ (serija A, No. (48-57), p. 36). Tame straipsnyje yra toks būdingas sakiny:

„Religija dabar yra priimtina ir išlavintam asmeniui.

Religija dabar yra taip modernėjanti ir progresuojanti, kad ji netrukdo nei mokslui, nei inžinerijai, nei menams plėstis“.

Toks pripažinimas anuo laiku buvo idomus, nors iš jo liko tiksliai apgaulingi žodžiai — KGB ir toliau naudoja savo senus metodus.

Tuo tarpu yra daug Katalikų Bažnyčios svarbos įvertinimų. Ir jie skelbiami ne apgaulei — jų reikšmė tikima ir jų vykdytų tautų žmonių taktinai.

Štai keli jų: Zymaus Lietuvos rašytojo Jono Mikėlinsko nuomone, „Katalikų Bažnyčia yra tvirčiausia ir labiausiai išstverminga institucija, sugebanti visuomenę demokratiskai ugdyti ir išskelianti humaniška požiūrį į žmogų, jo garbingumą ir dvasingumą“.

Pasaulinėje spaudoje plačiai pasireiškia žymus mūsų prof. sociologas Vytautas Vardys savo straipsnyje „Lithuanian National Politics“, išspausdintame „Problems of Communism“ liepos-rugpjūčio mėn. numeryje, tome XXXVIII, 1989 metais, psl. 53-76, rašo: „Iš tikrųjų kai kuriais atvejais Katalikų, bažnyčia padėjo pagrindus dabarties socialiniam, tautiniam ir net politiniam atsinaujinimui“.

Čia galima nuo savęs pridėti: „Dabarties mūsų gyvenimo sąlygose Bažnyčią reikėtų priimti, kaip vertybinių principų šaltinį. Bažnyčia juos iškelia ir stovi jų sargyboje. Ji nesutinka, kad tiesa ir teisingumas būtų pakeistas — melu ar paviršutiniškumu; darbštumas — tinginyste; asmens savitvarda — alkoholizmu; artimo meilė — savanaudiškumu ar net kerštu“.

Prof. Antanas Maceina nagrinėja ryši tarp gerųjų — pozityvių — religinių ir pasaulietinių veiknių: tarp maldos ir darbo; tarp evangelijos ir kultūros; tarp Bažnyčios ir pasaulio.

Savo knygoje „Ora et labora“ jis iškelia klausimą: „Kas valdo krikščioniškos religijos santykį su žmogiškąja būseną pasaulyje: priežybė ar darna?“

Maceinos požiūriu, darna yra kryptis būti vertybinių krikščioniškųjų principų pusėje. Jo „Ora et labora“ reiskia „ne tik tiktai melskis, bet ir dirbk“. Tuo ypač pabrėžiamas šių laikų Bažnyčios kelias.

Po stichinės Antrojo pasaulinio karo audros, pasireiškusių pasibaisėtino genocido ir holokausto palikimu, reikia mums visiems kritiškiau žvelgti ir į save, ir į aplinkoje išskylančias idėjas, ir kai kuriuos, pateisinimo neturinčius, metodus.

Pazangios ir pozityvios dvasios institucijos, pergyvenusios žiaurių bandymų periodą, turėtų nevengti atsinaujinti. Katalikų Bažnyčia tai atliko beveik prieš tris dešimtis metų Antrojo Vatikano susirinkimo sūkiu: „Atvirybė laikui, ištikimybė idealui“. To atsinaujinimo proceso nauda laikui bėgant turėtų pilnai pasireikšti visoje Bažnyčios periferijoje.

Tokios pat pozityvios atsinaujinimo dvasios reiktų linkėti ir Vilniaus universitetui, 1579 metais įkurtam Vilniaus vyskupo Protasevičiaus iniciatyva ir rūpesčiu.

Jeigu tarp tų didžiųjų religinės dvasios ir mokslo institucijų išpildintų maceiniškos dvasios darna, ji atneštų daug palaimos ir tvirtybės Lietuvai išgyventi pavojus ir kilti dvasinės ir kultūrinės pažangos linkme.

Adolfas Damušis

Danutė Bindokienė

Žmogus, pakeitęs pasaulį

Š.m. liepos mėn. „The Atlantic Monthly“ žurnalas išspausdino ilgą straipsnį, pavadintą „What would the world be like without him?“ Antraštelis straipsnio autorius „pasiškolina“ iš Vytauto Landsbergio (kurį jis vadina Lietuvos prezidentu) pareiškimo. Paklaustas, ar popiežius ir šandien tebeturi įtakos žmonijai, V. Landsbergis atsakė: „Koks šandien būtų pasaulis, jei jo nebūtų?“

Straipsnio tema — sv. Tevas apskritai ir jo kelionė pernai rudenį į Baltijos kraštus, ypač į Lietuvą. Popiežiškoje kelionėje autorius, atrodo, dalyvauja nebe pirmą kartą, yra gerai susipažinęs su Jono Pauliaus II pareiškimais, nusiteikimu ir įpročiais, todėl straipsnis įžvalgus, pastabos tikslios, o visos tonas dvelkia įtikinamumu.

Apie dabartinį popiežių priaraštą daugybė straipsnių, tačiau didžiausią jų dalį sudaro teigiami atsiliepimai. Net Katalikų Bažnyčios priešai ir kitų tikybų žmonės apie Joną Paulių II kalba su pagarba, nes jo tolerantiškumas ir meilė žmogiškai gerai žinoma. Žiniasklaidos mėgsta teigti, kad šį popiežių yra matę daugiau žmonių, kaip holokausto palikimu, reikia mums visiems kritiškiau žvelgti ir į save, ir į aplinkoje išskylančias idėjas, ir kai kuriuos, pateisinimo neturinčius, metodus.

Pazangios ir pozityvios dvasios institucijos, pergyvenusios žiaurių bandymų periodą, turėtų nevengti atsinaujinti. Katalikų Bažnyčia tai atliko beveik prieš tris dešimtis metų Antrojo Vatikano susirinkimo sūkiu: „Atvirybė laikui, ištikimybė idealui“. To atsinaujinimo proceso nauda laikui bėgant turėtų pilnai pasireikšti visoje Bažnyčios periferijoje.

Tokios pat pozityvios atsinaujinimo dvasios reiktų linkėti ir Vilniaus universitetui, 1579 metais įkurtam Vilniaus vyskupo Protasevičiaus iniciatyva ir rūpesčiu.

Jeigu tarp tų didžiųjų religinės dvasios ir mokslo institucijų išpildintų maceiniškos dvasios darna, ji atneštų daug palaimos ir tvirtybės Lietuvai išgyventi pavojus ir kilti dvasinės ir kultūrinės pažangos linkme.

Adolfas Damušis

sugeba sudominti skaitytoją.

Rašoma, kad nei vienas savo kelionei (jų būta 61) po pasaulį popiežius taip nesiruošęs ir jos tiek ilgai nelaukęs, kaip į Baltijos kraštus. Vatikanas sunkiausiais okupacijos metais daug kartų užtarė Baltijos valstybes, ypač Lietuvą, kuri buvusi Katalikų Bažnyčios tvirtovė visoje Rusijos imperijoje ir tuo pačiu šiaurisiaus Europos katalikiška šalis. Aplankyti Lietuvą popiežius norėjęs ir dėl asmeniškų sumetimų, nes jo motina (taip rašo straipsnio autorius) buvusi lietuvių kilmės. Šv. Tevas kartą prisipažinęs, kad tuoj pat po išrinkimo popiežiumi, jis nuėjęs prie šv. Petro kapo ir pirmiausia pasimeldęs už Lietuvą.

Robin Wright stebis šimtatūkstantinių minių pasiryžimu, dalyvaujant visose pamaldose bei apeigose šv. Tėvo vizito metu. Nepaisant vėsaus, lietingo oro ir sunkios krašto ekonominės būklės, žmonės išleido paskutinius centus kelionei į Vilnių, Kauną ar Kryžių kalną, kad galėtų pamatyti, išgirsti ir pabūti su tuo šventu žmogumi.

Autorius labai šiltai atsiliepia apie visus lietuvių, bet ypač išskiria du, kurie jam padėjo pamatyti Lietuvą ir geriau suprasti tautos dvasią. Tai Nijolė Sadūnaitė ir Vytautas Landsbergis. Nijolė buvusi jo vadovė ir KGB rūmuose — dabar archyvuose (labai įspūdingai ir šurpiai aprašomi rūmų rūšiai, kameros, kankinimai kambariai). Popiežiaus pasakymas, kad „žmonės, kurie kovoja ir žūsta dėl savo tėvynės, yra ne tik kankiniai, bet ir šventieji“, buvęs Lietuvos katalikų disidentų įkvėpimas.

Pokalbiai su V. Landsbergiu, apie kurį rašoma su ypatinga pagarba, padėjo suvokti politines nuotaikas, Lietuvos ateities perspektyvas ir Bažnyčios įtaką žmonėms. Landsbergis išreiškė dėkingumą popiežiui, nes Vatikanas buvo vienintelė Europos valstybė, pripažinusi Lietuvos diplomatinę tarnybą, kai visa Europa laikė Baltijos tautos Sovietų sąjungos dalimi.

Apskritai šis straipsnis „The Atlantic Monthly“ žurnale yra teigiamiausias atsiliepimas apie Lietuvą, kokią jau seniai beteko skaityti. Robin Wright tikrai nusipelnė padėkos.

bai rūpi kareivių likimas.

Buvo gal jau vidurnaktis, kai davė įsakymą aplėsti stovyklą. Praėjome geležinkelį. Gal už poros kilometrų sustojom. Mūsų mokomąją kuopą paskyrė pulko štabo apsaugai. Miško pakraštyje užėmėm pozicijas. Apsikaisėm, išstatėm kulkosvaidžius, nors ir nedaug buvo išduota šovinių.

Praėjo brėksti aušra, pasigirdo lėktuvų užimas. Politrukas sako: — Naši!

Tuo pačiu laiku išgirdome bombų sprogius. Vokiečiai bombardavo stovyklą ir Žeimenos geležinkelio stotelę.

Tik pavakary kuopa susirinko ir pradėjom žygi kautynių tvarka per mišką. Miško pakraštyje apsikaisėme. Neteko ilgai laukti — atėjo politrukas su kuopos vadu. Abu tarpusavyje kažko ginčijosi. Netrukus prie jų prisijungė atjos pulko vadas ir komisaras. Pastarasis pradėjo smarkiai, šaukkti ant kuopos vado ir politruko:

— Pulkas jau žygiuoja plentu Švenčionių link, mokomoji kuopa turi eiti priekyje, o jūs čia sėdite!

Mes turėjome skubiai eiti per smėlį, kad spėtume aplenkti pulką. Tikrai buvo nelengva.

Kol pasiekėm Švenčionių plentą, visi labai išvargę, nes jau antra naktis buvome be miego. Tačiau, kol pavyko aplenkti pulką, pradėjo aušti.

Atėjo skyrininkas ir kiti, kurie buvo gavę įsakymą eiti į pulko štabą. Politrukas liepė čia palikti visus ginklus, nes štabe mums jie nebus reikalingi. Tačiau skyrininkas ir kiti kareiviai atsisakė palikti šautuvus — kas bus, jei desantą užpuls? Politrukas nieko daugiau nesakė ir nuėjo sau. Tai buvo paskutinis sykis, kai ji matėme.

(Bus daugiau)

NEBUVO LEMTA ŽŪTI

JUOZAS KULIUKAS
ATSIMINIMAI

4

— Tie stulpai surūdiję, gali užkrėsti kraują, — dar pasakė jis.

Kareivinėse neteko ilgai laukti. Atvažiuavo gurguolė, dviem arkliais pakinkytą, liepė pasiimti, kas reikalinga, nes turėsiu kiek pasilikti ligoninėje. Ligoninėje daktarai buvo daugiausia rusai. Daug buvo ir rusų kareivių. Vieni sėdėjo koridoriuje, kiti net gulėjo. Pasakojo, kad kur tai buvo sprogimas, juos sužeidė, kiti net apdegė.

Turėjau ilgai laukti, kol atėjo mano eilė. Rusas daktaras apžiūrėjo, sanitaras aprišo žaizdą, liepė atvažiuoti rytoj.

Kai grįžom į kareivines, jau buvo gan vėlu. Kitą rytą vėl nuvežė į ligoninę. Tas pats daktaras apžiūrėjo koją. Atrodė nelabai kaip, bet daktaras tik pasakė „karašo“ ir liepė pasirodyti po dviejų savaitių, o tuo tarpu kuopos sanitaras koją perriš. Daktaras dar davė lazda, liepė daug nevaikščioti.

Maždaug balandžio gale oras buvo labai gražus ir šiltas. Užsiėmimai nebuvo sunkūs. Visi laukė, kada bus mokyklos egzaminai, bet niekas tikrai nežinojo. Taip ir bėgo laikas. Vieną dieną, kaip paprastai, darėm naktinius pratimus. Ateina du karininkai, kurie kuopoj buvo žinomi tarpininkai iš pulko štabo, patikrinti, kaip kuopoje rengiami jaunieji vadai.

Būrininkas jiems pristatė kuopą. Karininkai paprašė paskirti jiems tris geruosius ir tris bloguosius. Į blogųjų būrelį ir aš patekau. Visus mus apklausinėjo po vieną, no to leitenantas ir sako:

— Jeigu tavo gerieji yra bent tokie, kaip tie blogieji, tai tikrai lengva juos mokyti.

Vienas leitenantas manęs ir klausia: — Ar tu dalyvavai priziniuose pratimuose vasario mėnesį?

— Taip, tamsta leitenante! — atsakiau.

Vėliau būrininkas klausinėjo, ką tai reiškė. Kai jam paaiškinau, manęs jau niekad nelaikė tarp blogųjų. Gegužės pabaigoje mūsų pulkas išvyko į vasaros poligoną Pabradaje. Apistojome prie Žeimenos upės pusynę. Pasistatėm palapines, kuriose tilpo visas skyrius. Upė buvo visai arti, tai ir į eidavome praustis. Antroje upės pusėje stovėjo artilerijos pulkas, kuriame jau buvo daugumas rusų.

Karo išvakarėse

Buvo vidurvasaris. Niekas nežinojo, kada bus jaunųjų vadų mokyklos egzaminai. Kol kas vis dar atlikinėdavome visokius pratimus. Pulke ir mūsų kuopoj nuotaika buvo labai bloga. Girdėjome, kad naktimis dingst karininkai, viršilos, puskarininkai ir net eiliniai. Atvažiuoja juoda mašina ir išsiveža. Niekas nežino kur. Būrininkas mums pranešdavo, kas vyksta pulke, žinoma, tik tiems, kuriuos pasitikejo. Kartais paminėdavo ir kuopininką. Atrodo, kad jie turėjo radiją, nors tuo laiku buvo griežtai draudžiama turėti radiją. Kartais mums pasakodavo, kad žmonės visame krašte yra labai nusiminę, nebežino, ką atneš rytoj.

Sekmadienį, birželio 22 d., kaip paprastai anksti rytą nuskardejo trimtas. Laikas keltis. Visi kareiviai bėgo iš palapinių ir upę praustis. Likau tvarkyti palapinės vidų. Įleina būrininkas. Iš jo veido supratau, kad nori ką gero pasakyti.

— Žinai, — sako jis, — kad jau karas prasidėjo? Vokiečiai keliose vietose peržengė sieną, bombardavo Kauno ir Vilniaus aerodromus, geležinkelio stotį, bet,

kas svarbiausia, Kaune yra sudaryta laikinoji Lietuvos vyriausybė. Visoj Lietuvoj vyksta sukilimas prieš rusus. Reikia tikėtis ir melstis, kad viskas gerai pasiseks.

Jis taip greit kalbėjo, nes norėjo kuo daugiau pasakyti. Išakė man niekam neprisartiti, kadangi pulke mažai kas žino apie karo pradžią.

Nepraėjo nei pusės valandos — vėl trimtas. Liepė mums rinktis į tą vietą pušynę, kur paprastai vykdavo mitingai. Tai buvo netoli mūsų palapinių. Atėjo pulko vadas ir politrukas. Kaip paprastai, pastarasis paminėjo anglų imperialistus, pagyrė nacionalsocialistų Vokietiją ir pabrėžė, kad iš draugiškų respublikų ateina jauni kareiviai, tai mes turime jiems pastatyti palapines.

Visi išsiskirstė statyti tų palapinių.

Kai baigėme, vėl buvo sušauktas mitingas. Vėl kalbėjo politrukas, girdamas Hitlerį, keikdamas Čiurėlį ir kitus kapitalistus. Jis taip pat pagyrė mokomąją kuopą, kad greitai ir gerai pastatė palapines. Kalbos buvo trumpesnės, kaip paprastai. Po mitingo būrininkas man ir sako:

— Matyt, žino, kad karas prasidėjo, bet dar negavo įsakymo apie tai pranešti pulkui.

Netrukus ir vėl išgirdome trimtą, kad reikia eiti į susirinkimo vietą. Atėjo šį kartą daugiau karininkų ir politrukų. Pulko vadas ir mūsų politrukas užlip ant platformos. Politrukas jau buvo pakeitęs savo kalbos plokštelę: nebebrėžė Hitlerio, bet pranešė, kad vokiečiai pradėjo karą. Hitlerį išvadino visokiais vardais, sakydamas, kad Raudonoji armija jau atmušė vokiečių kariuomenę, išlaisvino Klaipėdą ir kitus miestus. Po to kalbėjo pulko vadas. Jis davė įsakymą, kad pulkas turi pasiruošti karo stovui.

Visiems buvo išduta maisto trim dienom. Labai nedaug gavome šaukmenų, matyt, nepasitikejo mumis. Kuopą išrikiavo prie palapinių. Būrininkas užtikrino, jog kuopos vadas gen. štabo mjr. Navikas darys viską, kad tik mes nesusimašytume su rusais. Sako, jiems nela-

PASAULIO LIETUVIŲ TAUTININKŲ KONGRESAS

1994 m. liepos 8 d. Lietuvoje, Vilniuje vyko pirmasis Pasaulio lietuvių tautininkų kongresas.

Ankstų rytą kongreso dalyviai ir svečiai buvo pakviesti į Aušros Vartų koplyčią pasimelsti prie stebuklingojo Dievo Motinos paveikslė. Po to Verkių dvaro parke prie atstatyto liepnojančio aukuro liaudies dainų ansamblys „Raskila“ ir aktoriai Tomas ir Perlis Vaisietos lietuviška daina ir žodžių pasveikino kongreso dalyvius. Kongresas prasidėjo Valstybės himnu. Įžanginę kalbą pasakė Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona. Jis ir ALTS pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas vadovavo kongreso darbiui.

Pranešimus skaitė teisininkas Vytautas Abraitis, inžinierius Jaunutis Nasvytis, dr. Leonas Kriaučiūnas, Lietuvos Seimo nariai prof. dr. Mečišlovas Treinys ir dr. Leonas Milčius.

Pabaigoje vyko diskusija, kongresą gražiai papuošė dainininko Danieliaus Sadausko ir kompozitoriaus Vytauto Juozapaitės trumpas koncertas. Kongreso darbą atspindi ir rezoliucijos, kurias čia pateikiame.

Dėl užsienio lietuvių pilno įsijungimo į Lietuvos Respublikos politinį ir ekonominį gyvenimą

Užsienyje gyvenantys lietuviai kartu su savo tėvynainiais Lietuvoje sudaro vieną nedalomą tautą, todėl užsienyje gyvenantiems lietuviams bei lietuvių kilmės asmenims turi būti:

— be jokių apribojimų pripažįstama Lietuvos Respublikos pilietybė;

— suteiktos vienodos teisės su Tėvynėje gyvenančiais tautiečiais turėti ar paveldėti nuosavybei atgauti bei vienodos sąlygos nuosavybei įsigyti;

— suteikta teisė dalyvauti Lietuvos Respublikos Seimo ir prezidento rinkimuose, rinkti ir būti renkamais.

Ivertindami daugelio užsienio lietuvių gerą profesinį pasirengimą ir pasirašymą dirbti Lietuvoje, kviesime juos dirbti Lietuvos ūkyje ir politikoje, taip pat aukščiausiose valstybės pareigybėse. Siekdami tautos ekonominės konsolidacijos, sudarykime užsienio lietuviams palankias teises ir ekonomines sąlygas investuoti savo kapitalą į Lietuvos ekonomiką.

Dėl lietuviškumo gaivinimo ir ugdymo rytų Lietuvoje

Nors dabartinė rytų Lietuva yra lietuvių valstybingumo lopšys, tačiau dėl tragiškų istorinių pasekmių dalis šio krašto gyventojų prarado tautinę savimonę, suslavėjo. Ir dabar šie žmonės veikiami svetimos kultūros ir priešiškos Lietuvai politikos. O iki šiol atsilikę nutautinimui, išlikę lietuviais yra persekiojami, atleidžiami iš darbo.

Dar sunkesnė lietuvių padėtis etninėse mūsų žemėse, likusiose už dabartinių Lietuvos Respublikos sienų. Čia beveik nėra lietuviškų mokyklų, spaudos, pamaldų bažnyčiose lietuvių kalba, trūkdoma kurtis ir veikti lietuviškoms organizacijoms.

Ivertindami sunkią lietuviškumo būklę rytų Lietuvoje, siūlome Lietuvos Respublikos vyriausybei:

— imtis veiksmingų priemonių antilietuviškai veiklai Lietuvos Respublikos rytiniuose rajonuose sustabdyti;

— uždrausti nelegalių antilietuviškų organizacijų (ypač Armijos krajaus veteranų klubų)

veiklą;

— sustabdyti lietuvių atleidimą iš darbo dėl tautybės, kaltus dėl to pareigūnus bausti.

Lietuviškumo židinių (lietuviškų mokyklų, vaikų darželių, Tautos namų ir pan.) steigimą Lietuvos rytuose ir paramą jiems reikia įteisinti kaip prioritetinę nacionalinės kultūros ugdymo kryptį, o lietuviškumą lietuvių etninėse žemėse už Lietuvos Respublikos ribų būtina remti įvairiomis politinėmis ir ekonominėmis priemonėmis.

Dėl Karaliaučiaus krašto

Karaliaučiaus kraštas — Mažoji Lietuva yra mūsų raštijos ir tautinio atgimimo lopšys. Šioje istorinių kataklizmų nuokioje žemėje dar ir dabar gyvena per dvidešimt tūkstančių lietuvių.

Neabejodami lietuviškų žemių ir lietuvių tautos vienybės idėja, manome, kad Mažosios Lietuvos ateitis turi būti sprendžiama tarptautiniu lygiu.

Dabartinė Lietuvos valstybinė politika Karaliaučiaus krašto atžvilgiu neatitinka tėvynės ir Karaliaučiaus krašte gyvenančių lietuvių interesų.

Lietuvos vadovybei ir vyriausybei būtina:

— aktyvia diplomatiškai veikla siekti Karaliaučiaus krašto demilitarizavimo;

— nesudaryti su Rusija tokių sutarčių, kurios reikštų Rusijos Federacijos suverenų teisių šiam kraštui pripažinimą;

— Karaliaučiaus krašto priklausomybę spręsti tarptautinėse konferencijose, atsižvelgiant į Lietuvos tautinius, kul-

„Lietuvos Vaikų vilties“ globojamos mergaitės; iš kairės: Irma Zabulionytė, Rūta Burbaite, Justa Giržadaite ir Rasa Urbelionytė.

tūrinius ir ekonominius interesus;

— neatidėliojant paruošti programas lietuvių kultūriniam ir ekonominiam gyvenimui Karaliaučiaus krašte aktyvinti.

Dėl Rusijos karinio tranzito per Lietuvą

Greitai bus metai, kai Tėvynėje ir visame pasaulyje gyvenančių lietuvių pastangomis bei remiant palankioms užsienio vyriausybėms, iš Lietuvos buvo išvestas paskutinis Rusijos okupacinės armijos kareivis, ir tuo buvo žengtas lemiamas nepriklausomos Lietuvos valstybės įtvirtinimo žingsnis.

Vedamos derybos tarp Rusijos Federacijos ir Lietuvos vyriausybės bei baigiamas pasiekti susitarimas, kad vienu ar kitu būdu būtų įteisintas Rusijos karinis tranzitas per Lietuvą. Tuo būtų padarytas pavojingas žingsnis atgal, kuris pamintų lietuvių valią, išreikštą 1992 m. birželio 14 d. referendumu, Lietuvos Respublikos Konstituciją, suvaržytų Lietuvos nepriklausomybę.

Mes kviečiame Lietuvos Respublikos prezidentą, Lietuvos Respublikos vyriausybę, valdančiąją Lietuvos demokratine darbo partiją suprasti daromų sprendimų pavojų, atsakomybę už juos ir atsakyti leisti Rusi-

jos kariuomenei judėti per Lietuvą.

Tauta niekada neatleis tiems Lietuvos politikams ir partijoms, kurios dėl vienadienės politinės ar ekonominės naudos istorinei rizikai atiduoda iškovotą, šiandien dar tokią trapią, Lietuvos nepriklausomybę.

Kviečiame Tėvynėje ir užsienyje gyvenančius lietuvius priešintis karinio tranzito per Lietuvą įteisinimui ir reikalauti Lietuvos valstybės vadovų, kad jie sustabdytų ir atsisakytų šių sumanymų bei susitarimų.

Dėl archyvų

Pripažindami archyvų — neįkainojamos tautos atminties šaltinių reikšmę:

— reikalaujame iš Lietuvos Respublikos vyriausybės imtis ryžtingų žingsnių politinėmis derybomis, mainais ar kitais būdais susigrąžinti iš Lietuvos išvežtus archyvus bei kitas istorines relikvijas;

— kviečiame užsienio lietuvių bei jų organizacijas perduoti Lietuvos Respublikos įstaigoms, pirmiausia valstybiniam archyvams, muziejams bei universitetams, Lietuvos ir jos išeivijos istorijai bei kultūrai svarbius privačių asmenų bei organizacijų, ypač nutraukusių savo veiklą, archyvus.

Siekdami, kad svarbiausi Lietuvos valstybės dokumentai būtų žinomi ir skelbiami pasaulyje, siūlome Lietuvos Respublikos vyriausybei susitarti su atitinkamomis JAV įstaigomis dėl svarbiausių Lietuvos istorinių bei dabarties dokumentų kopijų laikymo toje šalyje visuomenei prieinamos saugyklose.

Dėl „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ I tomo išleidimo

Pripažįstame, kad 1994 m. išleistas „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ I tomas dėl tendencingo dokumentų parinkimo ir pateikimo daro didelę žalą lietuvių tautos istorijos studijoms, paniekina laisvės kovotojų bei visų bolševizmo aukų atminimą.

Siūlome tolesniam „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ leidimui sudaryti naują redakcinę kolegiją.

Baigiamoji rezoliucija

Tarp Lietuvių tautininkų sąjungos, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos, taip pat kitose šalyse gyvenančių lietuvių tautininkų susiklosčiusius nuosir-daus, dalykiško bendradarbiavimo ryšius ypač sustiprino pirmasis Pasaulio lietuvių tautininkų kongresas, įvykęs Vilniuje, 1994 metų liepos 8 d.

Mes tikimės, kad visų tautinės minties lietuvių pastangos, darbai ir gyvenimas bus skirti lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės stiprinimui.

Mes kviesime nutautus lietuvių sugrįžti į savo Tautą, užsienio lietuvius įsijungti į Lietuvos gyvenimą, sugrįžti į Tėvynę.

Mes sieksime visų lietuvių vienybės.

1994 m. liepos 8 d.
Vilnius

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

HELP WANTED
Toolmaker/machinist
A growing job shop looking for an experienced toolmaker. Good starting salary and benefits.

Symbol Tool, Inc.
8106 N. Ridgeway
Skokie, IL 60076
Tel. 708-674-1080

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

IVEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
312-779-3312
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl. \$355 mėn. + „security dep.“ Tel. 312-779-6193. Kalbėti angliškai.

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

sekmadienį, liepos 31 d.

Nek. Pr. Marijos Seserų
vienuolyno sodyboje
PUTNAM, Connecticut

METINIS PIKNIKAS

Lietuvių Susitikimo Šventė

- 11:00 Koncelebruotos ŠV. MIŠIOS
Pagrindinis celebrantas: Tėv. JONAS BACEVIČIUS, OFM
- 12:00 VAIŠĖS, užsiėmimai
- 1:00 Neringos ALUMNŲ Susirinkimas
- 3:00 PROGRAMA - NERINGOS 25 m. SUKAKTIES PAMINĖJIMAS
Vėliavų nuleidimas
- 4:00 MALDOS VALANDĖLĖ už Lietuvą
- 4:30 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS
ir užkandis prieš kelioną namo

Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti -
- pasikvieskite ir savo draugus!

Dr. JUOZAS JAKŠTAS

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA

1918-1940

Vytauto Didžiojo universiteto profesorius paskutinis kūrinys, skirtas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui nušviesti. Skaitytojas ras atsakymus į daugelį klausimų, kuriuos autorius pats išgyveno, patyrė.

Knyga 272 puslapių su gausiomis ir retomis iliustracijomis.

Priede: 1922, 1928 ir 1938 metų Lietuvos Respublikos konstitucijos, ministrų kabinetų sudėtis 1918-1940 metais. Knyga įrėšta, išleido VYDŪNO fondas Čikagoje, tinka dovanoti kiekvienam lietuviui Lietuvoje. Knygos kaina 15.00 dol. Užsakant paštu, dar pridėdama 2.50 dol., į Kanadą 3.00 dol., kitus kraštus 3.50 dol. Illinois valstijos gyventojai dar pridėdama 1.31 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: **DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.**

Making a big world smaller.

What difference does it make that Lufthansa flies to more international destinations than any other single airline? Or that every 40 seconds a Lufthansa plane takes off or lands in one of 180 cities around the world? The point is that over the years every experience with every traveler, from every corner of the world, has helped us understand you. We've come to know cultures and customs from around the globe. All the better to help you feel at home everywhere, on the ground, and in the air. Even in many cities we don't fly to, you'll find a Lufthansa office ready to serve your needs. Experience that's worldwide and worldwide. It's a difference that's helped us make friends with a world full of travelers. And that can make this big world feel very small indeed.

Lufthansa

For reservations and information call 1-800-845-3880 or see your travel agent. Lufthansa Miles & More™ and United Mileage Plus™ are now fully reciprocal. Accrue or redeem miles in either program when you fly on Lufthansa flights or flights operated by our global partner, United Airlines.

LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA

1945-1990

Kazio Bradūno ir Rimvydo Šilbajorio redaguota, dvidešimties autorių parašyta knyga, apžvelgianti visą 45 metų mūsų egzodo literatūros laikotarpį. Veikalas 864 didelio formato puslapių, kuriuos puošia šimtai įvairiausių iliustracijų. Leidėjas — mėcenatas yra Lietuvių Fondas, vardinis leidėjas — Lituanistikos Institutas.

Leidinyje gaunamas „Drauge“, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Knygos kaina — \$30.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$4.00, į Kanadą — \$6.00, į kitus kraštus — \$6.50. Illinois valstijos gyventojai visais atvejais dar primoka \$2.63 valstijos mokesčių.

LAIŠKAI

IR AŠ TŲ PAREIŠKIMU NESUPRANTU

Niekuomet nesu rašiusi jokiam laikraščiui laišku, bet R. Vedegio laiškas „Drauge“ (liepos 15 d.) tikrai „pabraukė prieš plaukus“. Laiško autorius rašo, kad pasipiktinęs dr. Tomo Remeiko teigiamais pasakojimais apie dabartinį Lietuvos gyvenimą. Ne, aš to pasakojimo nesu girdėjusi, bet iš laiško buvo galima susidaryti neblogą vaizdą.

Kodėl mes taip trokštame, kad Lietuvoje viskas būtų tik neigiamas? Juk kraštas žengia pirmuosius nepriklausomo gyvenimo žingsnius – pasitaiko daug blogų, bet tikriausiai tiek pat ir gerų reiškinų. Jeigu kas drįsta ir tuos geresnius pamatyti (kaip šį kartą dr. Remeikis Bočiū menėje, Lemonte), tai tuoj ir suklydame: juk Lietuvai valdo buvę komunistai, vadina, jie ją veda į pražūtį! Šią vasarą buvau Lietuvoje, pirmą kartą nuo to laiko, kai maža tėvai iš jos išsivežė 1944 metais. Mačiau daug vargo, skurdo, trūkumų (ir sukčiavimo, ir kitokių blogybių), bet vis dėlto yra šviesių ateities vilčių. Užuo bet paliovos viską juodine, pradėjome kiek blaiviau pažvelgti ir teigiamiau vertinti.

Eleonora Sreiber
St. Joseph, MI

DĖL LOTYNIŠKŲ MIŠIŲ

Jeigu yra katalikų kunigų, tebe mokančių senąsias lotyniškas Mišias atnašauti, maloniai kviečiame, prie Dainavos (sovyklovietės) esant, paskambinti Rūtai Udrienei, 517-784-7834.

Rūta Udrienė
Jackson, MI

REMTINAS PASIŪLYMAS

„Draugo“ š.m. birželio 24 d. laidoje dr. Ignas Urbonas, straipsnyje „Lietuvos prezidentų istoriniu klausimu“, siūlo buv. prezidentūros sodelyje ir rūmuose (dabar paverčiamas muziejumi), pastatyti buvusiems nepriklausomos Lietuvos prezidentams paminklą ir t.t. Lietuvos spaudoje tas klausimas plačiai svarstomas.

Daugiau šviesos įneš „Draugo“ liepos 12 d. laišku skyriuje paskelbtas Česlovo Masačio laiškas – „Lietuvos prezidentų atminimas“, kuriame jau skelbiama apie sudaromą komitetą, vadovaujamą paties prezidento Algirdo Brazausko.

Iškelta sumanymą reikia tinkamai įgyvendinti, parodant Lietuvos 22 metų stebuklingą nepriklausomą gyvenimą, kurio metu pasiekta visokeriopą pažangą švietimo, kultūros, ūkio, pramonės, teisės ir kitose gyvenimo srityse. Manau, kad tik komunistiniai kolaborantai ir Lietuvos priešai gali šiam sumanymui nepritariti.

Šiek tiek reikalą temdo siūlymas sudaryti komitetą iš buvusių ir dabar veikiančių tolygių partijų bei organizacijų vadovų, o pirmininkavimą pasilikant pačiam prezidentui Algirdui Brazauskui, buvusiam LKP sekretoriui, dabar persikrėstijusiam į LDDP.

Reikalas opus ir svarbus, tad sudarytoji komisija turėtų labai rimtai svarstyti ir visas detales aptarti, kad neišeitų kaip su „Lietuvos kovų ir kančių istorija“. Kur komunistai savo pirštus prikiša, tai gerą idėją sumenkina arba visai sužlugdo.

Jau senai neduoda ramybės mintis, kad Vytautas Landsbergis, vadovavęs L.A. Tarybai, paskelbusiai Lietuvos Respublikos atstatymą ir atskirymą

nuo Sovietų sąjungos, liko užmarštyje.

Kai 1918 m. vasario 16 d. Valstybės Taryba, pirmininkaujama Antano Smetonos, paskelbė Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, tai jos pirmininką A. Smetoną paskelbė Respublikos prezidentu.

Ar ne laikas atitaisyti klaidą ir Vytautą Landsbergį laikyti ketvirtuoju Lietuvos Respublikos prezidentu?

L.A. Tarybos, pirmininkaujamos Vytauto Landsbergio, ryžtas ir veikla neturi lygaus pavyzdžio ir reikia atitaisyti klaidą, V. Landsbergį paskelbiant 4-tuoju Lietuvos prezidentu. Prie šios klaidos atitaisymo galėtų daug prisidėti ir A. Brazauskas.

Antanas Juodvalkis
Chicago, IL

KAS MES ESAME IR KO SIEKIAME?

Jau seniai norėjau pasidalinti keliomis mintimis su „užsienio lietuviais“, pati tokia būdama. Ką gi, taip turime dabar save vadinti, nes Lietuvos vyriausybė nutarė nepripažinti mums mūsų prigimtines teises – turėti Lietuvos pilietybę. Taigi tapome „pasaulio lietuviais“!

Kai prieš šešerius metus Čikagos pašonėje, Lemonte, buvo įsigyti namai lietuviams susiburti ir savąją veiklą puoselėti, šio projekto iniciatoriai, jaunosios kartos lietuviai, pavadino tuos namus „Pasaulio lietuvių centru“ (Lithuanian World Center). Asmenys, tapdami šio centro nariais, tam pavadinimui pritarė. Centro įstatuose nurodoma, kad pavadinimą galima keisti metiniam narių susirinkime balsavimo keliu.

Žinome, kad jau daugelį metų Čikagoje veikia „Pasaulio lietuvių archyvas“. Eina ir mėnesinis žurnalas, „Pasaulio lietuvis“. Niekas dėl tų pavadinimų neprotestavo ir neprotestuoja. Tačiau „Pasaulio lietuvių centro“ pavadinimas spaudoje vis kai kam užkliūva. Idomu kodėl? Ar dėl to, kad mūsų savybė yra vis ką nors kritikuoti? Kodėl tie kritikai neduoda kitų siūlymų?

Šis centras įkurtas visiems lietuviams: visokių pažiūrų, įsitikinimų ir religijų. Visos organizacijos buvo kvietos (ir dar tebekvietos) tapo Centro narėmis. Mes norime, kad jis gyvuotų, mus jungtų, kad galėtumėm svertimame krašte išlaikyti lietuviybę. Ne tik mes, bet ir mūsų vaikai bei vaikaičiai. Šio centro lietuviška veikla, reikia sakyti, vykdoma pasauliniu mastu: čia labai efektingai anksčiau veikė „Lithuanian Hot Line“, kai visomis pajėgomis stengėmės visam pasauliui garsinti besilaisvinančios Lietuvos reikalus.

„Lithuanian Mercy Lift“, sumaniai jaunosios kartos lietuvių profesionalų tvarkoma, yra išplėtusi savo veiklą ir daug pagalbėjusi Lietuvos žmonių sveikatingumui. Minėtini ir platiu mastu čia ruošiami „Lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumai“, kurie tikrai apjungia viso pasaulio lietuvių mokslininkus bei kūrėjus.

Todėl šio centro labai ir dirbame, negailėdami laiko, nei lėšų. Rūpinamės, kad centras sėkmingai gyvuotų, kad visi plačių apylinkių lietuviai bei svečiai iš kitur galėtų juo naudotis. Džiugu, kad ir amerikiečiai ar beieškančiai savo „šaknų“ lietuviai domisi čia ruošiamomis parodomis bei kitais renginiais. Taip garsiname Lietuvos vardą.

Šiandien, netekę Lietuvos pilietybės, tapome „pasaulio lietuviais“. Ko gero, centro steigėjai jau anuomet tai numatė ir tuo vardu šiuos namus pavadino!

Baniutė Kronienė,
Clarendon Hills, IL

ŠEIMYNNINIS JAUTRUMAS

Sugraudino B. Nainio šeimos narių pareiškimas „Draugo“ Nr. 128. Tai rodo, kad šeimyninis solidarumas mūsų šeimose yra gyvas.

Tik vis dėlto liko neaišku, kokios priežastys vertė B. Nainį „paskubomis“ išleisti šią istorinę knygą. Penkis dešimtmečius kantriai laukę panašaus veikalo, galėjome ir dar kokius metus pakentėti, iki bus tinkamai paruošta „Kančių istorija“.

Šia proga vis dėlto tenka prisiminti, kad dar ne taip seniai tas pats B. Nainys veik kiekviename „Pasaulio lietuvių“ grubiai puldinėjo VLIKą ir negailestingai niekino jo veikėjus, ypač K. Valiūną ir K. Bobelį. Nepagailėjo jis ir „gražių žodelių“ tiems, kurie bandė jo tuos išpuolimus atremti. Ir tada būtų buvę labai gražu, jeigu šeimos nariai būtų patarę B. Nainiui nuo panašių išpuolių „vienybės ir taikos išeivijoje“ vardan susilaikyti. O dabar ir jam pačiam tenka nuo panašių išpuolių kentėti.

PLB-nės valdyba už klaidas atsiprašė. Būtų labai kilnu, jeigu šeimos nariai patartų B. Nainiui atsiprašyti „Draugo“ redaktore, kurią jis „Pasaulio lietuvių“ vedamuoju iškonevėkė. O savo laiške, kurį jis išsiuntinėjo valdybos nariams prieš to atsiprašymo posėdį, D. Bindokienės vardas yra turbūt daugiau kartų šiuurkščiau minimas, nei „išskeldinimo“ terminas visame istorijos tome.

Žinoma, kultūringas žmogus ir be šeimos narių paragavimo tą atsiprašymą padarytų.

Jonas Daugėla
Ormond Beach, FL

PASKAMBINUS I LIETUVOS AMBASADĄ...

Norėčiau dar kartą atkreipti Lietuvos ambasados darbuotojų Vašingtone dėmesį į bendravimą per telefoną su žmonėmis, kurie skambina įvairiais reikalais.

Dariausi naują lietuvišką pasą ir turėjau daug telefoninių pokalbių su generaliniu konsulatu New Yorke. Kadangi aplinkybės vertė greičiau turėti pasą, dažnai jiems skambindavau. Visada suprastavo mano

reikalą. Jaučiau, kad čia dirbantys žmonės nori padėti. Kai paskambinau į Lietuvos ambasadą Vašingtone, atsiliepė viena panelė, išdėsdama savo reikalą, po to, nieko nesakiusi, perdavė ragelį kitai. Ši prisistatė vardu Sigutė (gaila, nepamenu pavardės, nes tai buvo ištarta greitai). Vėl pradėjau aiškinti reikalą. Na ir pradėjo kibti prie žodžių! Aš pradėjau nervintis ir giliai širdyje pajutau, kad tai tipinga panelė, „papuolusi“ iš Lietuvos į Ameriką: tonas oficialus, šaltas, priekabus. Juk, kai žmogus kalbėsi su žmogumi, iš karto pajunti, ar kalba maloni, gerai nuteikianti. Suprantu, kad šioje įstaigoje dirbantys žmonės turi išlaikyti tam tikrą oficialų lygį, bet, kai skambini, išdėstai savo problemą, o jie pradeda „kabintis“ prie netaisyklingos sakinio formulės – patikėkite, ne, teikia prastai.

Norėčiau tikėti, kad ambasada atstovauja ne tik Lietuvai, bet ir Lietuvos piliečiams, gyvenantiems JAV. Mes Amerikoje esame pripratę prie kitokio bendravimo su įstaigomis, todėl ir sukrečia toks faktas. Ir taip pat labai norėtusi, kad ambasados darbuotojos, pakeliosios ragelį, nebūt tokios priekabios, atšiaurios, geranoriškai suprantų žmones, kurie į jas kreipiasi.

Virginija King
Laurel, MD

GĖDA!

„Gimtojo krašto“ birželio 30 d. liepos 6 d. numerio ir „Draugo“ liepos 12 d. numerio aprašomas Klaipėdos uoste įvykęs tiesiog netikėtai grubus, įžeidžiantis įvykis, apie kurį skaitant, nesinori tikėti.

Birželio 24 d. į Klaipėdą atplaukė JAV karo laivas, naikin-

tojas (o ne rusiškas „eskadrinis minininkas“) „Hayler“. Uoste jis pastovėjo dvi dienas. Atplaukė ne tuščiomis: atvežė Klaipėdos universitetui 500 knygų, įvairios paramos vaikų ir senelių globos namams, Lietuvos karo laivynui padovanojo vieną ar dvi tonas daiktų. To laivo jūreiviai savanoriškai padirbėjo, remontuodami vaikų globos namus. Tai buvo neabejotinai geros valios, o ne formalus karo laivų atsilankymas.

O kas gi atsitiko laivui išplaukiant? Klaipėdos uosto pareigūnai pareikalavo sumokėti apie 21,000 dolerių; už loco paslaugas pareikalavo sumokėti 2,000.

Pagal visame pasaulyje galiojančią tradiciją, uoste besilanką draugiškų valstybių karo laivai laikomi svečiais, visos uosto paslaugos jiems teikiamos nemokamai, jų igulos supažindinamos su miestu, jiems sudaromos progos pasportuoti. Atrodo, šis įvykis su „Hayler“ jau plačiai žinomas. Reikia prisiminti, kad JAV visuomenės savo laivyną labai gerbia ir juo didžiuojasi. Ką šis įvykis gali reikšti JAV visuomenės gerai valiai Lietuvos atžvilgiu, galime tik spėlioti.

Ką padarysi, Klaipėdos uosto biurokratai ir jų viršininkai pasielgė bjauriai, ar, kiek švelniau vertinant, padarė grubią klaidą. Padėtį reikia atitaisyti, grąžinant visus išreikalautus mokesčius, o Lietuvos vyriausybė turėtų JAV vyriausybei pasiūsti formalų atsiprašymą. Atitinkama reakcija reikalinga ir atsakingųjų biurokratų atžvilgiu.

Vytėnė Statkus
North Riverside, IL

Lietuvos patriotui, sovietų kaliniui

A.†A.

PRANČIŠKUI NENORTAI

mirus, reiškiau gilią užuojautą jo dukrai, mielai studijū draugei, dant. gyd. dr. APOLONIJAI PACYS, anūkei SIGUTEI, sūnui ALGIUI, p.p. SKRINSKAMS ir visiems artimiesiems.

Marija Sabaliauskaitė Kuprienė
ir šeima

PETKŲ ŠEIMOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

deda daug pastangų, reikalui iškilus, patarnauti Jūsų šeimai. Visai neseniai mes pastatėme naują laidotuvių įstaigą Lemont, IL. Šie didžiuliai ir gražūs namai skirti patogumui šeimų, kurios išsikėlė į pietinius ir vakarinius priemiesčius.

Mes taip pat galime pasidžiaugti, kad priklausome „The Suburban Family Funeral Home“, Cicero, IL. Ši, pagyrimus laimėjusi, įstaiga yra puikiai įrengta, turi daug vietos automobiliams pastatyti ir aptarnauja artimuosius vakarinius priemiesčius.

Taigi, šios yra mūsų nuosirdžios pastangos suteikti pagalbą ir suraminimą Jūsų šeimai liudėsio valandose.

Visos šeimos, kurioms mes patarnavome Cicero ir Berwyn miestų apylinkėse, reikalui iškilus, gali kreiptis į Petkus-Butkus įstaigą.

PETKUS IR SŪNUS

Laidotuvių direktoriai

Mūsų šeima patarnauja Jūsų šeimai nuo 1929 m.

PETKUS LEMONT CHAPEL
12401 S. ARCHER AVE (AT DERBY RD.)
LEMONT, IL 60439
708-257-6667

PALOS HILLS CHAPEL
10201 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, IL 60464
708-430-4455

PETKUS MARQUETTE CHAPEL
2533 W. 71 ST.
CHICAGO, IL 60629
312-476-2345

CICERO CHAPEL
5940 W. 35 ST.
CICERO, IL 60650
708-652-1003

Nemokamas tel.
800-994-7600

DRAUGAS, antradienis, 1994 m. liepos mėn. 19 d.

5

SUGRIEŽTINTI ĮSTATYMAI

Lenkijos vyriausybė ketina sugriežtinti įstatymus, reguliuojančius Bažnyčių registraciją. Šiuo žingsniu siekiama pseudobažnytinėms organizacijoms užkirsti kelią piktnaudžiauti mokesčių bei muitų lengvatomis. Šalies Katalikų

Bažnyčia ir kai kurios ekumeninės organizacijos jau pritarė planams pakeisti 1989 metais priimtą įstatymą dėl sąžinės ir religijos laisvės. Vienas iš būsimų naujų straipsnių numato, jog organizacija, norinti įsiregistruoti kaip Bažnyčia, privalėsianti turėti 100 narių, o ne 15, kaip buvo iki šiol.

PADĖKA A.†A. STEPONAS RUDOKAS

Mano mylimas Vyras mirė liepos 5 d. ir buvo palaidotas liepos 8 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai dėkoju už koplyčioje pravestą atsisveikinimą ir tartus žodžius: Juozui Mikuliui, Edmundui Vengianskui LKVS-Ramovės vardu, Alfonsui Paukščiui Vytauto Didžiojo vardu, P. Jokubkai Krikščionių demokratų vardu, A. Repšienei ALTO ir R. Bendruomenės vardu, J. Sidlauskui Anglijos lietuvių klubo vardu, Ačiū Zarasiškių ir East Chicago Medžiotų-meškeriotų vardu kalbėjusiems Aleksui Navardauskui, taip pat Jonui Ulevičiui – Venecijos lietuvių draugijos vardu, Evelyn Oželis – Lietuvos Vyčių 36 kuopos vardu, tos kuopos nariams, Vyčių chorui ir 112 kuopos vyčiams. Taip pat padėka Vaclovui Momkui, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos choro pirmininkui.

Dėkoju šauliams ir ramovėnams,ėjusiems sargybą prie velionio karsto.

Dėkoju kun. Jonui Kuzinskui už atnašautas šv. Mišias, palydėjimą į kapines ir maldas koplyčioje. Padėka Švč. M. Marijos Gimimo parapijos chorui ir sol. Vaclovui Momkui už gražų giedojimą bažnyčioje, taip pat choro dirigentui Antanui Linui ir Povilui Kantui už visą rūpestį.

Dėkoju Juozui Bagdžiui ir jo žmonai Zitai, kurie man tiek daug padėjo. Taip pat ačiū visiems draugams, lankiusiems a.a. Steponą ligoninėje, namuose ir guodusiems jį telefonu.

Dėkoju visiems draugams ir pažįstamiems taip gausiai atsilankiusiems koplyčioje ir palydėjusiems velionį į Paskutinę Poilsio vietą bei man suteiktą užuojautą.

Dėkoju ramovėnams ir šauliams, nešusiems velionio karstą, taip pat ir laidotuvių direktoriams, tėvai ir sūnui Petkams už tvarkingą ir malonų patarnavimą.

Nuliūdusi žmona Stasėlė

A.†A.

FELIKSUI PUTRIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą sūnui ALGIRDUI, dukrai ALDONAI MACIUKEVIČIENEI, sūnui VYTAUTUI, dukrai BIRUTEI SEROTAI ir jų šeimoms. Kartu liūdime.

Veronika ir Antanas Kriščiūnai
Vida ir Algirdas Keblinskai ir šeima

A.†A.

ELENAI ZUJENEI

mirus, jos pusseserei LIDIJAI KURAITYTEI JAKOVICKIENEI, pusbroliui Dr. HENRIKUI BUŠACKIUI su šeima Vokietijoje ir giminaitei EDITAI LENGNICK su šeima reiškiau nuosirdžią užuojautą.

Nina Grigaliūnienė-Norienė

A.†A.

kpt. SERGIEJUI PAULAVIČIUI

mirus, žmoną LIUCIJĄ ir dukrą IRENĄ su šeima giliai užjaučia ir kartu liūdi:

Teodora ir Juozas Lapinskai
Laura ir Linas Lapinskai su šeima
Antanas Lapinskas
Laima ir Jeff Boese su šeima
Ignas Vaičiūnas ir
Vytautas Požela

A.†A.

BRONEI BOTYRIENEI

Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą seseriai JUOZEI DAUGĖLIENEI, broliui, vaikams ir vaikiečiams Lietuvoje.

Petras ir Ona Lanai
Dr. Aldona Rugienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Marija Katkienė atnešė gražių fantų „Draugo“ gegužinei, kuri įvyks liepos 31 d. prie „Draugo“ esančiame Marijonų vienuolyno sode. Visi laukiami ir maloniai kviečiami atvykti. Jeigu kas galėtų dar paaukoti „laimės šuliniui“ dovanėlių, prašome atvežti į administraciją.

Praėjusį šeštadienį „Atsiųsta paminėti“ skyrelyje pasitaikė klaida: knyga „Sukilimas“ išleista ne 1944 m., o 1994 m. Išleido „Kardas“ Vilniuje.

Motina Cabrini yra pirmoji Amerikos pilietė, paskelbta šventąja. Ji mirė Čikagoje 1917 m. Dabar Columbus ligoninėje, kambaryje, kuriame Motina St. Frances Xavier Cabrini gyveno ir mirė, yra įrūšta jai koplyčia. Columbus ligoninė yra 2520 N. Lakeview Ave., pastatyta 1905 m. Tai viena iš 66 ligoninių, mokyklų ir našlaitynų, kuriuos įkūrė Šventiausios Širdies misijų seselės. Motina Cabrini, atvykusi į šį kraštą iš Italijos, buvo paskelbta šventąja 1946 metais. Ji laikoma visų imigrantų globėja.

Lietuviai taip pat nuoširdžiai meldžiasi, kad lietuvaitė imigrantė, taip pat gyvenusi ir mirusi Čikagoje, būtų paskelbta palaimintąja, o ilgainiui galbūt ir šventąja. Tai **Motina Marija Kaupaitė**, Šv. Kazimiero seserų kongregacijos įkūrėja. Seselės kazimierietės irgi pasižymėjo ligoninių, mokyklų kūrimu, atliko ir tebeatlieka daug gerų, krikščioniškos meilės darbų ne tik lietuviams, bet ir kitataučiams.

Ar jūsų vaikaičiai nebemoka lietuviškai? Suteikite jiems progą pabendrauti su lietuviškais iš visos Amerikos, pabūti tikrai lietuviškoje aplinkoje, susipažinti su lietuvių papročiais, tradicijomis, šventėmis, dainomis ir tautiniais šokiais. O ta proga bus Lithuanian Heritage stovykloje, vyksiančioje Dainavos stovyklavietėje, rugpjūčio 14-21 d. Informacijas teikia ir rezervacijas priima, pasiskambinus tel. 708-257-2022.

Prie lietuviškų skanėstų stalo James R. Thompson Center, kur buvo suruoštas pobūvis į Lietuvą išvykstantiems tautinių šokių šokėjams iš Čikagos bei apylinkių. Iš kairės: Pat Michalski, gubernatoriaus įstaigos etniniam reikalams vedėja, gub. Jim Edgar ir Indrė Tījūnelienė.

Rasa Kelpšaitė, jūrų paskautininkė, bus jūrų skaučių ir ūryčių pastovyklės viršininkė rugpjūčio 3-13 d. Rake vyksiančioje Čikagoje skautijos stovykloje. Rasai talkins patyrusių vadovų štabas — jps Taiyda Rudaitytė, js Viligailė Lendraitienė, jps Virginija Rimeikienė ir gintarės — Karina Turnerytė, Daina Ancevičiūtė ir Vida Maciukevičiūtė.

Illinois gubernatorius Jim Edgar liepos 21 d. paskelbia Etninių muziejų dieną visoje Illinois valstijoje. Daugiau kaip 40 skirtingų tautybių muziejų ta proga ruošia parodėles James R. Thompson centre (State of Illinois pastate), 100 W. Randolph St. (pirmame aukšte). Parodos bus atidarytos 10 val. r. ir pasibaigs menine programa 4 val. p.p. Visuomenė kviečiama atsilankyti, apžiūrėti ne tik lietuvių, bet ir kitų tautybių muziejų parodas. Lietuviška parodėlė ruošia Balzeko Lietuvių kultūros muziejus, kartu su Tautodailės institutu Lemonte ir Lietuvių tyrimo ir studijų centro muziejumi Čikagoje.

Lietuvos Vyčių Amerikos Vidurio vakarų apygarda ruošia a.a. Eleanore Laurin — Vyčių garbės narės — pirmųjų mirties metinių prisiminimą šv. Mišiose Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje liepos 31 d., 10:30 val.r. Visi Lietuvos Vyčiai ir jų bičiuliai kviečiami šiose šv. Mišiose dalyvauti.

Lietuvoje įvykusioje Pasaulio lietuvių dainų šventėje dalyvavo ir keli chorai iš šiaurės Atlanto. Dainų šventės programą pavarčius, matyti mums pažįstamų pavardžių: Darius Polikaitis (Chicago, IL) ir Rita Čyvaitė-Kliorienė (Cleveland, OH) buvo kelių šventės dainų dirigentai.

„Grandies“ ansamblio nariai — Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich ir Dainius Brazaitis, grįždami iš Dainų šventės Lietuvoje, parvežė JAV LB Švietimo tarybai jaunimui skirtos literatūros ir žaidimų komplektus vaikams. Žinant pašto patarnavimo kainas Lietuvoje, ši pagalba LB Švietimo tarybai yra tikrai įvertinama.

Kun. Theo Palis, Pittsburg, CA, gražindamas „Draugo“ laimėjimų bilietų šakneles, pridėjo 100 dol. auką savo dienraščiui paremti. Labai dėkojame už auką ir prielankumą!

Vytenis Statkus, North Riverside, IL, atnešė vertingų fantų „laimės šuliniui“, kuris ruošiamas „Draugo“ gegužinei, įvyksiančiai liepos 31 d.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemonte, buvo pakrikštyta Alisa Violeta, Algio ir Violetos Strikų dukrelė, taip pat Rimas Antanas, Sigito ir Rūtos Vaznelių sūnus.

x A.a. Henriko Idzelio atminimui, Salomėja Idzelienė atsiuntė „Saulutei“, Lietuvos našlaičių globos būreliui, \$100 paaugotus dr. Jono ir dr. Onos Daugirdų. Dr. Ona Daugirdienė buvo a.a. Henriko Idzelio krikšto duktė. Salomėjos Idzelienės pageidavimu pinigai bus perduoti Kaltinėnų parapijos klebonui kun. Linkevičiui, kurio statytuose nameliuose globojami vaikučiai ir seneliai. Kaltinėnų parapijoje a.a. H. Idzelis priėmė pirmąją Komuniją, ir jo motina iš ten kilusi. „Saulutė“ dėkoja ir užjaučia velionio artimuosius.

(sk)

Šios vasaros pradžioje Lietuvoje lankėsi Lithuanian Mercy Lift organizacijos darbuotojai, kur artimiausiu metu susipažins su siunčiamų vaistų ir kitų medicinos reikmenų paskirstymu, veiksmingumu bei reikalingumu. Vilniuje atsirado proga pabūti ir turistais, ypač kai norėjo miestą apžvelgti savo atžalynui. Iš kairės: Laura Jokubauskaitė, Petras Jokubauskas, Nida Lendraitytė, Jurgis Lendraitis, LML pirm., ir Lina Lendraitytė.

x TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO**. Siunčiame automobilius. Pinigai pervedami doleriais. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: **T. Lesniauskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.**

(sk)

x Incidentas, įvykęs su ginklų persiuntimu į Lietuvą, nieko bendro su **Atlanta, I.E., Inc.** kompanija neturi.

(sk)

x A.a. Juzės Norkaitienės atminimui pagerbti, Julija ir Antanas Janoniai aukoja Lietuvos našlaičiams \$30. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas dėkoja už auką, o velionės artimiesiems reiškia užuojautą. Komiteto adresas: **2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.**

(sk)

**Auka „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuviybės laidas ateities kartoms.**

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

Vėl pabrangs važiavimas miesto susisiekimo priemonėmis, kaip praneša CTA prez. Robert Belcaster. Dešimt mėnesių trukęs papiginimas, perkant mėnesinius ar savaitinius CTA bilietus, bus pakeltas nuo rugpjūčio 1 d.: mėnesiniai bilietai pabrangs 72 iki 78 dol., o rugsėjo 1 d. bus pakeltas mokestis ir pensininkams: mėnesinis mokestis bus jau 35 dol., savaitinis — nuo 18.50 pabrangs iki 20.50 dol. CTA prezidentas tvirtina, kad tik tokiu būdu bus galima išvengti didelio deficito biudžete.

Du lituanistikos tyrinėtojai — dr. Antanas Balašaitis, Mokslo ir enciklopedijų leidyklos redaktorius, ir Kęstutis Peckus, Vilniaus Pedagoginio universiteto docentas, socialinių mokslų daktaras, dalyvaus Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje. Jie praturtins savaitės dalyvių akiratį, pasidalindami savo sutelktomis lituanistinėmis žiniomis.

Vanda Žolynienė, Chicago, IL, grąžindama laimėjimų bilietų šaknelę, pridėjo dar ir 90 dol. Tokį priedelankumą ir paramą „Draugui“ nuoširdžiai įvertiname ir tariame ačiū.

DAFL — Dental Assistance Foundation to Lithuania (Dantų sveikatos talka Lietuvai) organizacijos keli valdybos nariai ruošiasi vykti į Kauno Medicinos akademiją, kur rugsėjo 1 d. įvyks vakarietiško stiliaus dantų gydymo kabineto atidarymas. Kabinetas, pasak rektoriaus prof. Grabausko ir dekanės prof. Paipalienės, bus DAFL ir Stomatologijos fakulteto bendradarbiavimo simbolis.

PENSININKŲ SUSIRINKIMAS — POBŪVIS

Čikagos Lietuvių pensininkų sąjungos narių susirinkimas — pobūvis įvyko birželio 30 d., 1 val. po pietų, Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės namuose. Susirinkimą atidarė valdybos pirmininkas Stasys Vanagūnas, pasveikindamas visus gausiai susirinkusius ir palinkėdamas linksmam bei nuotaikingam praleisti popietę.

Naujais nariais į organizaciją įstojo: Jadvyga ir Anatolijus Lakai, Ch. Sakalienė ir Adelė Ragas. Mirusių narių šį kartą nebuvo. Pirmininkas išreiškė užuojautą Juozui Skeiviui, jo žmonai išskelbė Amžinybę. Buvo pristatyti sergantieji s-gos nariai: Juozas Blažys, Steve Rudokas ir Pavilčienė. Visiems palinkėta greit pasveikti. Dar buvo padarytas vienas pranešimas apie Čikagos miesto rengiamą pikniką pensininkams liepos 12 dieną.

Toliau vyko meninė programa, kurią atliko Atkočiūnienė, pritardama elektriniais vargonėliais. Ji padainavo: „Oi brangi tėvyne“, „Lietuva man tas žodis brangiausias“, „Graži tu, mano jūra“, „Aš prisimenu, stovėjai prie vartelių tarp gelio“, „Aš tėviškės ilgiuosi“, „Ilgesys“ ir visi kartu „Lietuva

Klausytojai PLC Bočių mėnėje viename iš „Saulutės“, Lietuvos Našlaičių globos būrelio atviro žodžio forume.

Nuotr. Indrės Tījūnėlienės

brangi”.

Susirinkimo dalyviai labai šiltai padėkojo už tokią gražią meninę programą, kuri visiems priminė nuostabius nepriklausomos Lietuvos laikus.

Po to buvo cepelinų pietūs, kavutė su pyragaičiais, kuriais aptarnavo visas šeimininkų būrys, Paketurienės vadovaujamas.

Geriant kavutę, buvo praveistas visų mėgstamas dovanų paskirstymas. Visi, praleidę linksmą popietę, skirstėsi į namus.

Ant. Repšienė

LIETUVOS VYČIŲ 81-SIS SUVAŽIAVIMAS

Š.m. rugpjūčio 4-7 d. įvyks Lietuvos Vyčių 81-sis suvažiavimas Čikagoje. Suvažiavimo šeimininkai yra Bridgeporto Vyčių 16 kuopa. Visas suvažiavimas vyks Čikagos Marriot viešbutyje, 540 N. Michigan Ave. (nebent bus kitaip pranešta).

Š.v. Mišias atidarant suvažiavimą aukos kardinolas Joseph Bernardin Š.v. Vardo katedroje, 1 val. p.p. Uždarymo Mišios bus Visų Šventųjų/Š.v. Antano bažnyčioje, 518 W. 28th Pl., Chicago IL, sekmadienį, 12:30 val. p.p. Jas aukos kun. J. Anderlonis.

Registracijos reikalais prašome kreiptis pas Diann Jurgil-Martin, 3420 S. Lituanica Ave., Chicago, IL 60608 (312-376-4779). Suaugusiems kainą 100 dol., jaunimui (jaunesniems kaip 18 m.) — 70 dol. Į šią kainą įeina susipažinimo vakaras/šokiai ketvirtadienį Polonia Banquets salėje (S. Archer g.), koncertas penktadienį, banketas šeštadienį ir atsisveikinimo pusryčiai sekmadienį. Autobusu transportas bus užsiregistravusiems taip pat parūpintas. Norintieji viename ar kitame pobūvyje dalyvauti, kreipkitės pas Christine Beneckis-Schultz, 3312 S. Union Ave., Chicago, IL 60619; vakarais galima teirautis tel. 312-927-6526. Ji suteiks visas informacijas apie pobūvių kainas, bilietus ir vietas.

E.O.

„SAULUTĖS” POPIETĖ BOČIŲ MENĖJE

Liepos 10 d., tuoj po š.v. Mišių, PLC įvyko „Saulutės” Lietuvos našlaičių būrelio organizuotas dr. Tomo ir dr. Nijolės Remeikių informacinis pokalbis. Abu prelegentai šią vasaros dalį praleido Lietuvoje, dirbdami savo profesijų srityse, be to, dalį savo atostogų skyrė ir turizmui.

Popietę atidarė I. Tījūnėlienė, „Saulutės” „gimdytoja” ir vis nepailstanti jos mama.

T. Remeikis, 1963 m. Illinois un-te, Urbanoje gavo politinių mokslų daktaro laipsnį. Jo specialybė — Sovietų politika ir žmogaus teisių problemos. Ta tema yra rašęs serijas straipsnių, parašęs ir išleidęs knygą „Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980”. Yra redagavęs „Lituanus”, aktyvus skautų organizacijose ir Lietuvių bendruomenėje. Šiuo metu yra vienas „Akiračių” redaktorių. T. Remeikis jau daug metų politinius mokslus dėsto Callumet College, Indiana.

Kaip Lietuva atrodo šiandien, po dvejų metų pertraukos? Kalbėtojo nuomone, pasikeitimų yra daug: naujos krautuvės, užsienietiškos mašinos, estetinis miestų tvarkymas ir pan. Fiziniai pasikeitimai yra labai ryškūs. Vyksta taip pat pasikeitimo procesas ir žmonių galvosenoje: niekas neduos, jeigu nepasirūpinsite. Žmonėse pastebima gimstanti atsakomybė už savo gyvenimą.

Birželio 13 d. Vašingtone mirė ilgametis Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis. Pagerbiant diplomata, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus mažojoje galerijoje Lietuvos garbės generalinio konsulato Čikagoje dėka buvo pasirašoma velionio atminimo knyga. Gedulo puokštėmis papuoštoje galerijoje kasdien gausiai lankėsi Čikagos lietuviai bei iš toliau muziejaus apžiūrėti atvykę turistai. Knyga bus perduota ambasadoriaus Lozoraičio šeimai.

Lietuvoj visu tempu vystosi laisvoji rinka, tačiau ar ji gera, ar bloga, yra perspektyvos požiūris. Į šį Lietuvos ekonominį išsivystymą žiūrima visai. Profesinės algos mažos, pensininkam verstis yra labai sunku. Šiuo metu Lietuvoj vyksta klasinė diferenciacija: vystosi turtinga viršutinioji klasė, apatinė — neturtingoji ir visai susitraukusi vidurinioji. Tačiau, bendrai žvelgiant į visą Lietuvos ekonominę ir politinę atgimimą, matyti daugiau pozityvių negu negatyvių poslinkių. Politinėje sferoje tačiau jaučiamas žmonių nepajėgumas priimti laimėtoją ir respektuoti pralaimėjusius. Referendumas yra neracionalus būdas leisti įstatymus. Siekiant ekonominės nepriklausomybės yra pavojus, kad didžiųjų įmonių, kaip Ignalina, savininkai gali būti rusai.

Šiuo metu Lietuvoj veikia dvi ekonomikos: ta, kuri moka mokesčius, ir kita, kuri nėra valdžios sferoj. Į Lietuvos žemės ūkį yra žiūrima tragiškai. Lietuvos ūkio prekės nėra atitinkancios užsienio prekmė. Rudenį pranašaujama krizė, nes gali bankrotuoti bankai, didžiosios įmonės. Jokie bankų indėliai nėra apdrausti.

Dr. N. Remeikienė Doctor of Dental Surgery laipsnį gavo 1953 m. Illinois un-te, kuriame dėsto ir jau 15 m. yra Endodontics katedros vedėja. Šią vasarą ji taip pat dėstė Vilniaus ir Kauno universitete. Kalbėtoja pabrėžė, kad progresas odontologijos srity yra labai stiprus, jaučiama Skandinavijos ir Vokietijos įtaka. Lietuvos profesionalam stažuotis Amerikoje trukdo ne tik mokslo ir instrumentų kainos, bet ir išeitų kursų statusas. Lietuva turėtų išspausdinti programą, pagal kurią Amerikos mokslo institucijos galėtų nustatyti kandidato akademinį išsilavinimą — „Level of Education”.

Toliau N. Remeikienė linksmam pasakojo apie žmones, aplinką ir krautuves. Vilniaus krautuvėje „Pas Juozapą” yra pilna amerikietiško prekių, tačiau jos beveik dvigubai brangesnės. Yra dantistam reikalingų reikmenų krautuvė, tačiau ten irgi viskas dvigubai bragiau negu Amerikoje. Lietuvoj daug naujų restoranų, vyksta restauracijos. Baigiant savo pokalbį, N. Remeikienė pastebėjo, kad prekių Lietuvoj yra, tačiau žmonių pirkimo galia riboja kainos ir uždarbiai.

„Saulutės” organizacija koordinuoja vaikų šalpą Lietuvoj, remia našlaičius, invalidus ir daugiavaikes šeimas. Ačiū Remeikiams už pasidalinimą išpūdziais, pagarba „Saulutės” savanorių būriui, už energiją humanitariškai idėjai.

L. Germanienė

JAV medicininis kadras, dirbęs „Lietuvos Vaikų vilties” ortopedinėje operacinėje balandžio 16-23 d., su „Lietuvos Vaikų vilties” — Lietuvos skyriaus valdybos nariais ir JAV gydytais vaikais.